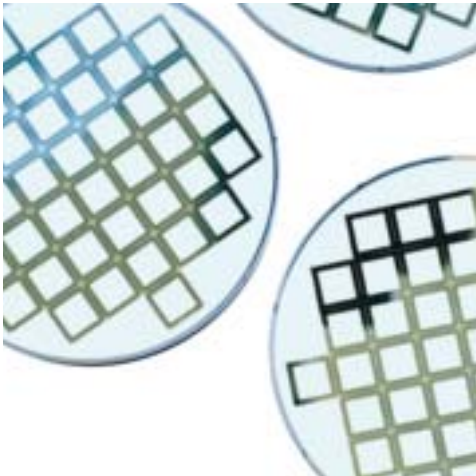
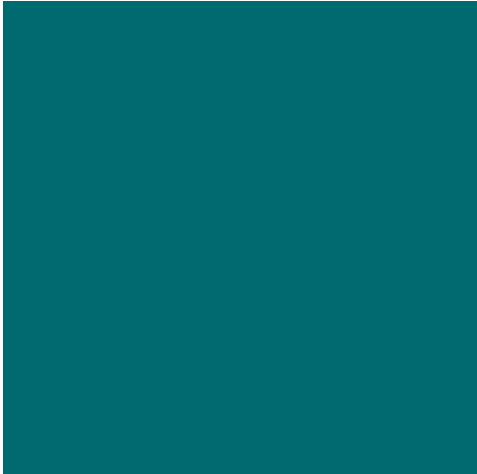

ABB-koncernens årsredovisning 2003
Hållbarhetsöversikt

The Global Reporting Initiative (GRI)

Så följer ABB GRI-rekommendationerna

I hållbarhetsöversikten finns fakta och siffror om ABB:s hållbarhetsprestanda för bokföringsåret 2003.

För tredje året i följd har vi tillämpat riktlinjerna för det tredelade slutresultatet som definieras av Global Reporting Initiative, genom att rapportera våra ekonomiska, sociala och miljömässiga prestanda.

Varje redovisad post har motsvarande GRI-nummer. Vissa av GRI-indikatorerna, som respekt för den privata sfären, saknar relevans för ABB:s verksamhet. Andra, t.ex. mängden material som används, är i praktiken omöjligt att redovisa för ett globalt företag som tillverkar ett brett sortiment av produkter på många olika platser.

Ikke desto mindre har vi under de senaste tre åren kontinuerligt anpassat oss till GRI:s rekommendationer och har lagt till allt flera GRI-indikatorer i vår rapportering för 2003, särskilt i avsnittet om sociala prestanda.

Rapporteringen täcker alla tillverkande anläggningar, cirka 410, i de 48 länder där vi har omfattande tillverkning.

För att ge en så komplett bild som möjligt, ingår även icke-tillverkande företag. Dessa har begränsad miljöpåverkan och vi har uppskattat deras viktigaste indikatorer, som användning av elektrisk energi, fjärrvärme och vatten per person. Uppskattningarna baseras på data från jämförbara anläggningar. I texten anges när uppskattningar används.

Integrering av hållbarhet i vår verksamhet

I år har företaget tagit ett viktigt steg genom att integrera hållbarhetsrapporteringen i koncernens verksamhetsöversikt, vilket innebär att vi formellt tillämpar det tredelade slutresultatet.

Detta har understrukits i ett uttalande av Jürgen Dormann, styrelseordförande och koncernchef: "ABB:s mission är att skapa mervärde på tre plan. Vi ska bidra till en hållbar ekonomisk, miljömässig och social utveckling, genom att leverera kraft- och automationsteknik till våra kunder inom kraftbolag och industri som förbättrar deras prestanda och samtidigt minskar deras miljöpåverkan."

Vi anser att detta tredelade slutresultat i ABB:s årsredovisning är ett viktigt steg för att göra hållbarhet till en naturlig del av koncernens dagliga verksamhet.

Övervakning och rapportering av prestanda

Vårt globala nätverk av omkring 450 miljösamordnare och andra tjänstemän (motsvarande 90 manårs arbete) ansvarar för att förverkliga våra hållbarhetsprinciper och -system. Målet är att uppfylla koncernens mål och på årsbasis revidera och rapportera våra prestanda i ett formellt intranät-baserat system.

Omkring 350 lokala miljösamordnare rapporterar miljödata från 410 tillverkningsanläggningar, medan 46 nationella samordnare för hållbar utveckling rapporterar om miljöledning och sociala prestanda från 48 länder. Prestandadata för produkter och produktansvar tillhandahålls av kontaktpersoner för hållbarhet i affärsområdena.

Intranät-rapporteringen är omfattande. Data samlas in och jämförs med officiella prestandaindikatorer som täcker miljömässiga och sociala frågor samt hälsa och säkerhet. Dessa data sammanställs och kontrolleras mot GRI-definitionerna på koncernnivå. De verifieras av det oberoende certifieringsinstitutet Det Norske Veritas (DNV) och bedömningen publiceras i denna rapport.

En god bit på väg

1992

ABB undertecknar Internationella Handelskammarens näringslivsprogram för hållbar utveckling. ABB:s miljøråd och Koncernstab Miljö bildas.

1993

Nationella och lokala miljösamordnare utses. 38 länder deltar från början i ABB:s miljöledningsprogram. De första rutinerna för rapportering av miljöprestanda införs.

1994

Målet att införa miljöledningssystem i hela koncernen fastställs. 43 länder deltar i programmet. ABB ger ut sin första miljörapport.

1995

Den första uppsättningen miljömål publiceras. Det första verktyget för livscykelanalys av produkters miljöpåverkan införs. 15 ABB-anläggningar certifierade enligt BS 7750 eller EMAS (Eco-Management and Audit Scheme).

1996

ISO 14001 införs. 50 ABB-anläggningar är certifierade. Inklusive den första ABB-anläggningen i Kina och det första anläggningsprojektet.

1997

123 anläggningar är certifierade enligt ISO 14001. Den andra generationens miljömål publiceras och andra generationens program och databas för livscykelanalyser (LCA) införs.

Innehåll och GRI-referenstabell

Avsnitt	GRI-indikator	Sidnummer
Brev till aktieägarna		Se Verksamhetsöversikt
Hållbar utveckling		Se Verksamhetsöversikt
Så följer ABB GRI-rekommendationerna		främre pärmens insida
En god bit på väg		främre pärmens insida
Organisationsprofil	2.1 – 2.9	2
Rapportens omfattning	2.10 – 2.22	3
Ledningsstruktur	3.1 – 3.8	4
Intressentrelationer	3.9 – 3.12	5
Principer och ledningssystem	3.13 – 3.20	6
Hållbarhetsprinciper		10
Prestandaindikatorer		
Ekonomiskt resultat		12
Miljöprestanda	EN1 – EN34	14
Sociala prestanda	LA1 – LA14 HR1 – HR14 SO1 – SO7 PR1 – PR9	18
Resultat i hållbarhetsbedömningar, framtidutsikter		23
Viktiga medlemskap	3.15	24
Principuttalanden		25
Uttalande av Det Norske Veritas		26
Hållbar utveckling på webben		bakre pärmens insida

Den här översikten innehåller information om ABB:s produkter, tjänster, teknikområden och allmänna agerande. Innehållet ska inte tolkas som en uttrycklig eller underförstådd garanti eller som ett erbjudande.

Rapporten är tryckt på papper tillverkat av klorfri massa (ECF) i anläggningar certifierade enligt ISO 14001. Omkring tio procent av det trä som pappret har tillverkats av kommer från skogar certifierade av FSC (Forest Stewardship Council). Resterande 90 procent kommer från skogar som är föremål för certifiering av FSC.

ABB:s kompletta årsredovisning 2003 består av verksamhetsöversikt, finansiell översikt och hållbarhetsöversikt. Du kan beställa fler tryckta exemplar från ABB (se adress på rapportens baksida) eller ladda ner en PDF-version från www.abb.com. Den kompletta årsredovisningen publiceras på engelska, tyska, svenska och franska. Endast den engelska versionen är juridiskt bindande.

ABB:s hållbarhetsöversikt finns tillgänglig i en elektronisk version på Internet: www.abb.com/sustainability

1998

ISO 14001 har införts vid 449 anläggningar. ABB:s koncernchef väljs in som kommissionär i världskommissionen för dammar, vars riktlinjer ska ta hänsyn till olika intressenters syn på nya vattenkraftprojekt. De första sammanfattningarna av ABB:s miljörapport översätts till 23 språk.

1999

De första miljövarudeklarationerna (EPD) publiceras. ABB:s koncernchef tar initiativ till Världsenegerådets program för att minska utsläppen av växthusgaser. ISO 14001 har införts vid 519 anläggningar, (däribland ett företag inom Sydafrikas program Black Economic Empowerment plan).

2000

ABB avyttrar sin kraftgenereringsverksamhet. ABB:s sociala policy presenteras. ABB ger ut sin första redovisning av hållbar utveckling med såväl miljöprestanda som sociala prestanda. ABB deltar i lanseringen av Förenta Nationernas "Global Compact". ISO 14001 har införts vid 539 anläggningar.

2001

ABB placerar sig för tredje året i följd högst inom sitt industrisegment på Dow Jones Sustainability Index. Den första redovisningen av hållbar utveckling med tredelat resultat (triple bottom line) ges ut med inspiration från riktlinjerna i Global Reporting Initiative. ISO 14001 har införts i 98 procent av ABB:s tillverkningsanläggningar.

2002

Planer för hållbar utveckling införs i 50 länder. ABB lanserar programmet "Tillgång till Elektricitet" vid FN-toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg. Miljöledningssystem utökas för att även omfatta medarbetare i icke-tillverkande anläggningar, inklusive koncernens huvudkontor.

2003

ABB har som mål att införa ett ledningssystem för hälsa och säkerhet baserat på OHSAS 18001 i alla affärsområden före utgången av 2004. ABB inleder programmet "Tillgång till Elektricitet" med det första projektet i Tanzania. Sex andra internationella företag och ABB tog tillsammans ett initiativ för att bättre definiera näringslivets roll vad gäller mänskliga rättigheter. Arbetet inleddes med att uppdatera företagets miljöpolicy, för att bättre återspegla ABB:s åtaganden och affärsverksamhet.

ABB:s profil och rapportens omfattning

Organisationsprofil

2.1 Den rapporterade organisationens namn

ABB Ltd – den internationella ABB-koncernen – med huvudkontor i Zürich, Schweiz.

2.2 Huvudsakliga produkter och tjänster

ABB är ledande inom kraft- och automationsteknik som gör det möjligt för kraftföretag och industriföretag att förbättra sin prestanda och samtidigt minska sin miljöpåverkan.

ABB Power Technologies levererar till el-, gas- och vattenföretag samt till företag inom industri och handel. Divisionen tillhandahåller ett brett sortiment produkter, system och tjänster för kraftöverföring och distribution av energi samt för kraftverksautomation.

ABB Automation Technologies kombinerar en kundanpassad portfölj av produkter, system och tjänster med slutanvändarkompetens och global närvaro. Divisionen levererar lösningar för mätning, reglering, drivning, skydd och optimering för process-, tillverknings- och kraftindustri.

ABB är ett tillverkande och tjänsteproducerande företag som i viss utsträckning tillämpar utkontraktering (outsourcing) till underleverantörer (t.ex. informationsteknik och infrastruktur).

2.3–2.5 Verksamhetens struktur, viktigaste underavdelningar och verksamhetsställen

Två kärnverksamheter, divisionerna Power Technologies och Automation Technologies, stöds av staber (t.ex. hållbar utveckling, information, finans, juridik, personal etc.). Divisioner och staber rapporterar till koncernledningen som består av fem personer. Koncernledningens ordförande är samtidigt koncernchef. I koncernledningen ingår dessutom cheferna för de två kärndivisionerna, ekonomichefen och personalchefen. Den sistnämnde har även hållbar utveckling inom sitt ansvarsområde.

I slutet av 2003 var antalet medarbetare 116 464. Det formella systemet för hållbarhetsrapportering omfattar 98 123 medarbetare i 48 länder. ABB-koncernen verkar i omkring 100 länder. Huvudkontoret ligger i Zürich, Schweiz.

2.6 Ägarstruktur och företagsform

ABB-aktien är noterad på fondbörserna i Zürich/London, Stockholm, Frankfurt och New York.

Per den 31 december 2003 ägde Investor AB, Stockholm, totalt 204 115 142 ABB-aktier, vid detta datum motsvarande 9,86 procent av ABB:s totala aktiekapital. Investorns ägarandel minskade därmed från tidigare 10,01 procent, till följd av nyemissionen per den 15 december 2003 av 30 298 913 ABB-aktier utöver auktoriserat aktiekapital i samband med planen för ombildning av Combustion Engineering.

The Capital Group International, Inc., Los Angeles, CA, USA har meddelat ABB att man per den 31 december 2003 för sina kunders räkning ägde totalt 133 888 830 ABB-aktier, vid detta datum motsvarande 6,5 procent av ABB:s totala aktiekapital.

ABB har inte kännedom om några andra ägare som äger fem procent eller mera av ABB:s aktiekapital.

2.7 Betjänade marknader

ABB levererar varor och tjänster till el-, gas- och vattenföretag, till olje- och gasindustrin och till den petrokemiska industrin. Inom tillverknings-, process- och serviceindustrin levererar ABB till sektorerna fordon, cement, kemikalier, distribution, elektronik, livsmedel, bioteknik, marin, metall, gruvbrytning, papper, petroleum, tryckerier, telekommunikation och turbo-laddning. Produkterna består av tillämpnings-specifik kraft- och automationsteknik.

2.8 Den rapporterade organisationens storlek

Antal anställda i hela världen vid 2003 års utgång: 116 464 (139 051 vid utgången av 2002).

Medarbetare per region:

Europa	63%
Nord- och Sydamerika	16%
Asien	14%
Mellanöstern och Afrika	7%

Försäljning (rörelsens intäkter) för 2003:

18 795 miljoner US-dollar (17 466* miljoner US-dollar 2002).

Försäljning per region:

Europa	55%
Nord- och Sydamerika	19%
Asien	18%
Mellanöstern och Afrika	8%

* Justerat för att avspegla överflyttning av verksamheter till Avvecklade verksamheter 2003.

Totalt kapital: Den 31 december 2003 uppgick koncernens börsvärde (kortfristig upplåning, inklusive kortfristig andel av långfristig upplåning plus långfristig upplåning och eget kapital) till 10,3 miljarder US-dollar (9,0 miljarder US-dollar vid utgången av 2002).

Skulder: (kortfristig upplåning, inklusive kortfristig andel av långfristig upplåning plus långfristig upplåning) uppgick till 7 887 miljoner US-dollar (7 952 miljoner US-dollar vid utgången av 2002).

Eget kapital: (summa eget kapital) uppgick till 3 026 miljoner US-dollar (1 013 miljoner US-dollar vid utgången av 2002).

Summa tillgångar: summa tillgångar uppgick till 30 413 miljoner US-dollar (29 533 miljoner US-dollar vid utgången av 2002).

2.9 Huvudsakliga intressenter

Kunder, medarbetare, aktieägare, kreditgivare, leverantörer, media, investerare, affärspartners, och samhället i stort (kommuner där vi har verksamhet, icke-statliga organisationer, utbildningsinstitutioner, nationella och lokala myndigheter, fackliga organisationer, medier och banker).

Rapportens omfattning

2.10 Kontaktperson för rapporten

Christian Kornevall – chef för ABB Sustainability Affairs

e-post: sustainability.abbzh@ch.abb.com

Webbplats: www.abb.com/sustainability samt www.abb.se

2.11 Rapporteringsperiod

Bokföringsåret 2003.

2.12 Datum för föregående rapport

Juni 2003, för bokföringsåret 2002.

2.13 Rapportens avgränsning

Om inte annat anges omfattar rapporten ABB-koncernens medarbetare i ägda eller hyrda lokaler i länder och regioner där ABB har utsett nationella och lokala samordnare för hållbar utveckling. Samordnarna driver ABB:s program för hållbarhet i dessa länder och samlar in alla data som är sammanställda i rapporten. Rapporten omfattar samtliga ABB:s medarbetare, med undantag för medarbetarna i avyttrade verksamheter. Kundens anläggningar omfattas inte.

2.14 Väsentliga förändringar i storlek, struktur och ägarförhållanden

Under 2003 avyttrade ABB större delen av sin verksamhet Building Systems samt sin återförsäkringsverksamhet. I januari 2004 slöts avtal om att sälja Upstream-delen (utvinning och förädling) av divisionen Oil, Gas and Petrochemicals.

Inga betydande förändringar i ägarbildningen har noterats under 2003.

I december 2003 ägde Investor AB 9,86 procent av totalt aktiekapital (10,01 procent i december 2002), och i december 2003 ägde The Capital Group International, Inc., Los Angeles, CA, USA, 6,5 procent av totalt aktiekapital (5,3 procent i mars 2003). Se punkt 2.6 för närmare detaljer.

2.16 Inverkan av omräkning på informationen

På grund av de avyttringar under 2003 som nämns i 2.14 och de pågående besparingarna och rationaliseringarna av ABB:s organisation har antalet medarbetare minskat till omkring 116 000 år 2003, från omkring 139 000 år 2002, och antalet tillverkningsanläggningar och verkstäder som täcks av programmet för hållbarhet har minskat till 410 år 2003, från 504 år 2002.

Rapportprofil

2.19 Väsentliga förändringar i mätmetoderna för hållbar utveckling

Mätmetoderna har inte förändrats nämnvärt jämfört med föregående år. Däremot har omfattningen ökat till följd av att nya indikatorer har tillkommit för att redovisningen i högre grad ska efterleva Global Reporting Initiative (GRI). Detta gäller särskilt det sociala området. Sjukdoms- och olycksrapporteringen har utökats ytterligare under 2003, i enlighet med rekommendationer från ILO (International Labour Organization). Ett separat, heltäckande rapportformat har införts för att samla in alla hälso- och säkerhetsdata. Under 2003 utfärdade vi ett koncerndirektiv att alla arbetsrelaterade olyckor som resulterar i dödsfall eller svåra skador, oberoende av var i världen de inträffar, ska rapporteras direkt till koncernchefen, koncernledningen och koncernfunktionscheferna inom 24 timmar.

ABB använder numera tre datorbaserade rapporteringsformulär för att mäta och samla in prestandadata från hela koncernen via ABB:s intranät. En social rapport hämtas in från varje land, en miljörapport från varje anläggning och en hälso- och säkerhetsrapport från varje land.

2.20 Principer och tillvägagångssätt i syfte att förbättra rapportens noggrannhet, omfattning och tillförlitlighet

De tre uppsättningarna elektroniska data samlas in från varje land och ABB-anläggning som beskrivs i indikator 2.19. Data sammanställs och kontrolleras, först på nationell nivå och sedan på koncernnivå. Minst vart tredje år reviderar den nationella miljösamordnaren data från varje anläggning.

Som reaktion på förra årets kommentarer från det oberoende certifieringsinstitutet Det Norske Veritas har flera hjälpfunktioner utökats och nya införts för att bättre ange hur data ska matas in, och för att säkerställa noggrannhet och konsekvens.

2.21 Oberoende verifiering av hela rapporten

Vår tredelade redovisning (triple bottom line) av hållbarhetsprestanda har verifierats av oberoende externa organisationer. Den ekonomiska informationen (s. 12–13) är hämtad från ABB:s årsredovisning 2003 efter revision av Ernst & Young AG. Informationen om miljöprestanda och sociala prestanda (s. 14–17 och 18–22) har verifierats av det oberoende certifieringsinstitutet Det Norske Veritas, vars rapport återges på s. 26.

2.22 Ytterligare information om hållbarhet

Ytterligare och fylligare information om ABB:s hållbarhetsprestanda finns i verksamhetsöversikten i ABB-koncernens årsredovisning 2003, och kan läsas på ABB-koncernens webbplats på adress: www.abb.com/sustainability samt www.abb.se

Ledningsstruktur och ledningssystem

Struktur och Ledning

3.1 Organisationens ledningsstruktur, inklusive kommittéer

ABB åtar sig att tillämpa en ledningsstruktur enligt högsta internationella standard. Företaget ställer sig bakom de allmänna principerna i Swiss Code of Best Practice och reglerna på de kapitalmarknader där ABB-aktien är noterad: fondbörserna i Zürich/London, Stockholm, Frankfurt och New York.

Förutom vad som stipuleras i Swiss Code of Obligations tillämpar ABB de principer och regler för koncernens ledningsstruktur som anges i företagets bolagsordning, föreskrifterna för koncernens ledningsstruktur, traktaten för styrelsekommittéerna, riktlinjerna för styrelsen, ett antal direktiv (t.ex. om insider-information) och ABB:s affärsetiska policy.

Styrelsen beslutar om ABB:s grundläggande verksamhetsinriktning och ger nödvändiga instruktioner för att efterleva den. Styrelsen beslutar om koncernens organisation samt tillsätter, avsätter och granskar de personer som leder och representerar ABB.

Styrelsen har bland sina medlemmar utsett tre kommittéer: nominerings- och ersättningskommittén, kommittén för finans och revision och strategikommittén.

Nominerings- och ersättningskommittén utser kandidater till styrelsen och dess kommittéer, planerar för tillsättning av ersättare för avgående direktörer och ser till att direktörer får nödvändig utbildning för att utföra sina uppgifter. Kommittén föreslår också kandidater till koncernledningen och fastställer ersättningsnivåer för medlemmar av koncernledningen.

Kommittén för finans och revision granskar koncernens bokförings- och redovisningsmetoder, granskar interna och externa revisorer, granskar revisionsresultat, säkerställer att ABB:s redovisning uppfyller gällande lagar och föreskrifter samt beslutar om riskhantering och interna ledningssystem.

Strategikommittén granskar ledningens förslag om koncernens strategiska inriktning och hjälper koncernstyrelsen att fastställa ABB-koncernens långsiktiga strategi.

För att eliminera risken för intressekonflikter mellan styrelsens ordförande, eftersom styrelsens ordförande samtidigt är koncernchef, och dess medlemmar, har styrelsen utsett en ställföreträdande direktör. Ytterligare uppgifter för den ställföreträdande direktören är att fungera som rådgivare till styrelsens ordförande och underlätta dialogen mellan styrelsens medlemmar och dess ordförande. Han kan kalla till speciella möten utan styrelseordförandens närvaro i syfte att diskutera styrelseordförandens roll och prestation.

Koncernstyrelsen har delegerat den verkställande ledningen av ABB till koncernchefen och övriga medlemmar av koncernledningen, som ansvarar för ABB:s generella verksamhet, affärer och dagliga ledning.

Koncernchefen rapporterar regelbundet till styrelsen och vid extraordinära omständigheter med avseende på ABB:s affärer och ekonomiska resultat. Koncernchefen rapporterar även inför styrelsen alla organisations- och personalrelaterade frågor och andra ärenden av vikt för koncernen.

Nominerings- och ersättningskommittén föreslår lämpliga kandidater till koncernledningen. Styrelsen tillsätter och avsätter medlemmar i koncernledningen, som består av en koncernchef (CEO), en ekonomi- och finanschef (CFO) och tre vice verkställande direktörer.

Ytterligare information om koncernens ledningsstruktur finns på ABB:s webbplats www.abb.se, under "Om ABB".

3.2 Oberoende, icke-verkställande direktörer

ABB:s styrelse har åtta medlemmar. Samtliga styrelsemedlemmar utom styrelsens ordförande/koncernchefen är icke-verkställande direktörer. Fastställandet av styrelsemedlemmarnas oberoende har skett i enlighet med Swiss Code of Best Practice samt de oberoende kriterier som är vägledande för New York-börsens nya regler för ledningsstruktur.

3.3 Styrelsemedlemmarnas kompetens

Nominerings- och ersättningskommittén utser och rekommenderar lämpliga kandidater till styrelsen i enlighet med de riktlinjer som anges i kommitténs traktat. Kommittén ansvarar för att nya direktörer får nödvändig introduktionsutbildning, och att alla direktörer löpande får erforderlig vidareutbildning för att kunna lösa sina uppgifter.

3.4 Processer på styrelsenivå för hållbar utveckling

Styrelsen granskar koncernledningen och koncernchefen. En av medlemmarna i koncernledningen ansvarar för koncernens arbete för att främja hållbar utveckling, med avseende på hälsa och säkerhet, socialt ansvarstagande och miljö. Chefen för koncernfunktionen för hållbar utveckling rapporterar till denna styrelsemedlem. Risker och möjligheter avseende hållbar utveckling analyseras i samverkan med andra koncernfunktioner, t.ex. intern revision, företagsförvärv och strategiska allianser (due diligence), risk och försäkring (fastighetsskulder) samt ABB:s kommitté för anbudsprövning (kund- och projektrisken).

3.5 Samband mellan direktörens prestation och ersättning

Ersättningen till direktörer består av en grundersättning och en bonus, vars storlek beror på individuellt ansvarsområde och på koncernens finansiella resultat. Uppnående av icke-finansiella mål är hänförligt till direktörens personliga prestation. Direktörer kan även delta i optionsprogram som är kopplade till koncernens eller divisionens resultat.

3.6 Organisationsstruktur för hållbar utveckling

ABB:s chef för hållbar utveckling ansvarar för dessa frågor. Han rapporterar direkt till en medlem av koncernledningen som ansvarar för personalfrågor och hållbar utveckling. Information om hållbar utveckling rapporteras in från omkring 450 lokala miljösamordnare världen över (mot-svarande 90 manårs arbete).

3.7 Affärsprinciper avseende hållbarhetsprestanda

Hållbar utveckling är ett av ABB:s kärnvärden och beskrivs i det dokument om affärsprinciper som alla medarbetare måste följa och som återges under "Om ABB" på vår webbplats (www.abb.se). Principerna stöds av vår miljöpolicy och sociala policy. Den sociala policyn inkluderar även vår policy om hälsa och säkerhet och vår affäretiska policy. En ny miljöpolicy lanserades i början av 2004 (se s. 10). Den ersätter den tidigare policyn från 1992, som har integrerats i nästan alla ABB:s fabriker och verkstäder världen över.

3.8 Möjligheter för aktieägare att ge rekommendationer till styrelsen

Aktieägare som representerar ett nominellt aktiekapital på minst 1 000 000 CHF kan begära nya punkter på bolagsstämmans dagordning.

För att erbjuda service till alla aktieägare står ABB:s grupp för investerarelationer i nära kontakt med aktieägare, håller kvartalsvisa informationsmöten och ger ut kvartalsvisa nyhetsbrev. Gruppen inbjuder till återkoppling via ABB-koncernens webbplats, vilket gör det möjligt för mindre aktieägare att uttrycka sina åsikter direkt till ABB:s ledning.

Intressentrelationer

3.9 Identifiering och val av betydande intressenter

Intressentrelationer sköts på två nivåer:

1. På koncernnivå via ett intressentråd som leds av medlemmar i koncernledningen.
2. På nationell nivå, i 48 länder där vi har nationella samordnare för hållbar utveckling. Vi rekommenderar att respektive landschefer leder dessa dialoger.

Intressenter definieras som externa representantgrupper som påverkas av eller kan påverka ABB, dvs. kunder, medarbetare, leverantörer, affärspartners och samhället i stort.

3.10 Samråd med intressenter

ABB samråder med sina intressenter på koncernnivå minst en gång om året. Senaste mötet var i Zürich i juni 2003, nästa möte är planerat till våren 2004.

Dialoger med intressenter på nationell nivå hålls också minst en gång per år.

3.11 Typ av information som framkommer i samråd med intressenter

De första omgångarna av dialoger med intressenter, som inleddes år 2000, fokuserades på ABB:s sociala policy – dess omfattning och införande samt arbetet med att definiera indikatorer. I de senaste dialogerna har dagordningen fastställts av deltagarna och har främst gällt frågor på nationell och lokal nivå. Speciella frågor hänskjuts till koncernfunktionen hållbar utveckling vid huvudkontoret.

3.12 Användning av information som framkommer i samråd med intressenter

Numera är ABB:s program för globala intressentrelationer väl förankrat i de nationella organisationerna. Information, åsikter, råd och återkoppling från dessa dialoger är därför i första hand till nytta för varje land och dess strategiska inriktning. Mötesinformation från alla rundabordsamtal med intressenter återförs till koncernfunktionen hållbar utveckling, som bedömer dess relevans för koncernövergripande beslut. Mötesrapporterna skickas till alla länder som deltar i programmet för att öka kunskapsutbytet och bidra till ett effektivare arbete.

Principer och ledningssystem

ABB:s hållbarhetsprinciper

Vi ska kontinuerligt förbättra våra sociala och miljömässiga prestanda och sträva efter att höja livskvaliteten på de orter och i de länder där vi verkar.

Vi skapar värde för samhället genom att:

- Delta i projekt som främjar ekonomisk, miljömässig, social och utbildningsmässig utveckling
- Bidra positivt till de samhällen där vi verkar, så att de som bor där välkomnar vårt företag och ser det som en god arbetsgivare och en god investering
- Erbjudna våra kunder miljövänliga produkter som sparar energi, är säkra att använda, optimerar resursanvändningen, minimerar avfallsmängden och ger liten miljöbelastning under hela livscykeln
- Dela med oss av vår modernaste teknik till utvecklingsländer
- Garantera att all vår verksamhet och alla våra processer uppfyller gällande miljöstandarder och föreskrifter. Varje anläggning ska införa miljöledningssystem som kontinuerligt förbättrar anläggningens miljöprestanda
- Garantera att vår sociala policy och miljöpolicy kommuniceras och tillämpas
- Arbeta för största möjliga hälsa och säkerhet på arbetsplatsen – för medarbetare, entreprenörer och andra som är involverade i eller som påverkas av vår verksamhet
- Välja leverantörer som tillämpar hållbarhetsprinciper och miljöledningssystem liknande våra egna

Miljöpolicy

Miljöskydd är en av ABB:s främsta prioriteringar på koncernnivå. Vi beaktar miljön i all vår verksamhet.

Under 2003 inleddes arbetet att uppdatera företagets miljöpolicy, som har varit oförändrad sedan den infördes 1992, i syfte att bättre återspegla ABB:s åtaganden och affärsverksamhet. Miljöpolicyen är en integrerad del av vårt engagemang för hållbar utveckling och ligger till grund för våra strategier, våra processer och vår dagliga verksamhet.

ABB:s miljöpolicy återges i sin helhet på s. 10, och finns även på www.abb.com/sustainability samt www.abb.se.

Social policy

ABB:s engagemang för socialt ansvarstagande redovisas i koncernens sociala policy som lanserades år 2000 och som gäller alla medarbetare.

Princip 5 i den sociala policyn definierar en tydlig policy för hälsa och säkerhet, som bygger på åtta förväntningar med avseende på hälsa och säkerhet för koncernen som helhet.

ABB:s policy för hälsa och säkerhet återges i sin helhet på sidorna 10-11, och finns även under "Hållbar utveckling" på www.abb.se.

Koncernfunktionen för hållbar utveckling

ABB:s organisation för hållbar utveckling består av ca 450 personer fördelade på 48 länder. Organisationen leder ABB:s program för hållbar utveckling med avseende på sociala aspekter, hälsa och säkerhet samt miljöaspekter. Gruppen samordnar koncernövergripande program – för närvarande med tonvikt på programmet "Tillgång till Elektricitet" för elektrifiering av landsbygden – och genomför revisioner för att verifiera att ABB-koncernen uppfyller sina hållbarhetsåtaganden.

Vi har 46 nationella samordnare för hållbar utveckling som implementerar hållbarhetsorienterade affärsplaner i varje land. Affärsplanerna omfattar principer, program och rutiner för miljömässiga och sociala aspekter samt för kommunikation.

Omkring 350 lokala samordnare för hållbar utveckling vid ABB:s anläggningar ansvarar för lokala miljöledningssystem i enlighet med ISO 14001.

I vissa länder och anläggningar finns dessutom miljöspecialister som har till uppgift att bistå vid implementeringen av miljöledningssystem.

Hälsa- och säkerhetsrådgivare på nationell nivå kontrollerar att ABB:s hälso- och säkerhetsstrategi införs framgångsrikt i alla länder. Dessa specialister stödjer företagsledningarna och arbetar via ett nätverk av lokala hälso- och säkerhetsrådgivare ute på anläggningarna eller i specifika projekt.

Inom vart och ett av ABB:s affärsområden finns en kontaktperson med uppgift att integrera hållbarhetsfrågor i produktutveckling, produktansvar och projektledning.

En stödgrupp för hållbar utveckling ingår i ABB:s organisation för forskning och utveckling, med uppgift att utveckla och underhålla verktyg och utbildningsprogram för hållbar utveckling, till exempel verktyg för livscykelanalys, beräkning av livscykelkostnader och konstruktion. Gruppen ska integrera verktygen i affärsområdenas dagliga verksamhet och fungera som kontaktpersoner i olika externa projekt inom hållbar utveckling.

ABB har förnyat sin tidigare rådgivande panel med en ny organisation för kontakter med externa intressenter. Tongivande medlemmar i aktuella intressentgrupper väljs från fall till fall, beroende på vilka hållbarhetsfrågor som ska diskuteras. Det blir alltså en rådgivande panel som tillsätts för ändamålet i varje enskilt fall. På så sätt kan lämpliga experter anlitas för att bäst belysa punkterna på dagordningen vid varje möte.

3.13 Försiktighetsprincipen

ABB-koncernen tillämpar försiktighetsprincipen vid utveckling av nya produkter och projekt. Försiktighetsprincipen är en del av GATE-modellen – en intern godkännandeprocess för utveckling av nya produkter och projekt – och föreskriver att nya produkters och projekts livscykelinverkan på hållbar utveckling bedöms och dokumenteras redan under utvecklingsfasen.

I GATE-modellen ingår livscykelanalys och anvisningar för hur koncernen kan minska användningen av villkorade material. Det finns även planer på att utöka verktygen till att omfatta hälso- och säkerhetsfrågor samt granskning av leverans- och förädlingskedjan med avseende på produkter och projekt.

Se avsnittet "Produktansvar" på s. 7 för närmare information om GATE-modellen.

3.14 Tillämpning av externt framtagna dokument och principer

ABB har antagit externt framtagna dokument och principer för hållbar utveckling, bland annat ICC Business Charter for Sustainable Development, som ABB undertecknade 1992, och ISO 14000-standarderna med tillhörande tekniska rapporter.

ABB har antagit ISO 14001 som standard för miljöledningssystem, ISO/TR 14025 för miljövarudeklarationer, ISO 14040-45 för livscykelanalys och ISO 19011 för miljörevision av organisationer.

I sitt hälso- och säkerhetsprogram har ABB antagit principerna i OHSAS 18001, ILO:s riktlinjer för ledningssystem för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, samt ILO:s föreskrifter om dokumentation och rapportering av sjukdomar och skador i arbetet.

ABB:s anläggningar uppmanas att utveckla integrerade ledningssystem för miljö och kvalitet samt hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. De flesta anläggningar använder numera integrerade system. Några av dessa har blivit externt certifierade.

Miljöledningssystemen omfattar alla medarbetare

ABB utvidgar sina miljöledningssystem till att även omfatta medarbetare i icke-tillverkande anläggningar. Målet är att införa systemet vid alla ABB:s icke-tillverkande anläggningar under 2004.

Vid slutet av 2003 hade 397 av 410 tillverknings- och serviceanläggningar implementerat standarden ISO 14001.

Sociala frågor

En medlem av koncernledningen ansvarar för koncernens arbete med hållbar utveckling och för internationell implementering av ABB:s sociala policy. Under hans ledning inriktade sig ABB under 2003 speciellt på hälso- och säkerhetsfrågor, och att utveckla en "people strategy" för koncernen som innefattar den sociala policyns arbetsrättsliga principer. Sociala aspekter på leverans- och förädlingskedjan har integrerats i ABB:s rutiner för leverantörskontroll.

Affärsetikprogrammet fortsatte under året, med tonvikt på medarbetare som är involverade i affärstransaktioner. Intressentdialoger har förts i 19 av våra 48 länder för att fastställa ABB:s roll i samhället.

Under 2004 kommer Amnesty International att börja utbilda ABB:s chefer i frågor om mänskliga rättigheter. En arbetsgrupp ska ta itu med de generella frågorna om lika möjligheter för alla och verka för fler utnämningar av kvinnor och minoritetsgrupper till högre befattningar inom företaget.

Hälsa och säkerhet på arbetsplatsen

ABB har utvecklat ett eget ledningssystem för hälsa och säkerhet, baserat på den internationellt accepterade standarden OHSAS 18001 och ILO:s riktlinjer för ledningssystem för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. ABB:s mål är att alla affärsenheter ska ha implementerat ledningssystemet vid utgången av 2004. Detta kommer att omfatta alla verksamheter, inklusive tillverkning, kontorsarbete, byggprojekt och service.

3.15 Medlemskap i industri- och affärsorganisationer

Nedan redovisas några av de större organisationer och projekt som ABB deltar i inom området hållbar utveckling.

Business for Social Responsibility (BSR), USA
CPM (Centrum för Produktrelaterad Miljöanalys), Chalmers tekniska högskola, Göteborg
Global Village Energy Partnership, USA
Global Reporting Initiative, Nederländerna
Internationella standardiseringsorganisationen, ISO, Schweiz

oikos International, Schweiz
Pew Center on Global Climate Change, USA
SustainAbility, Storbritannien
Transparency International, Tyskland
United Nations Global Compact, USA
World Business Council for Sustainable Development, Schweiz
Världsenegerirådet, Storbritannien
Världsnaturfonden, WWF, Schweiz
CSR Europe, Belgien

För ytterligare information om dessa medlemskap, se s. 24.

3.16 Principer för miljöledning uppströms och nedströms i leverans- och förädlingskedjan.

EMS i leverans- och förädlingskedjan

ABB:s miljöledningsprinciper omfattar även koncernens huvudleverantörer. ABB ger företräde åt leverantörer som avser att kontinuerligt förbättra sina miljöprestanda och som är certifierade enligt ISO 14001 eller motsvarande.

Produktansvar

För att bedöma och kontinuerligt förbättra hållbarhetsprestanda för nya produkter tillämpar ABB GATE-modellen för all produktutveckling. Modellen består av ett antal steg där hållbarhetsprestanda, mål och andra parametrar bedöms. Exempel:

Steg 0 (projektstart): genomföra en inledande hållbarhetsvärdering för en ny produkt, utgående från befintliga produkter

Steg 1 (definition): identifiera hållbarhetsaspekter och tillhörande mål

Steg 2 (planering): utarbeta en plan för hållbar utveckling i syfte att definiera nödvändiga åtgärder, ansvarsområden och rapporteringsvägar med hänsyn tagen till livscykelanalyser, ABB:s lista över villkorade material och återvinningsinformation

Steg 3 till 5 (genomförande): följa upp och avrapportera planen för hållbar utveckling

Steg 6 (överlämning): överlämna dokument som reglerar hållbarhetsarbetet under produktens livscykel

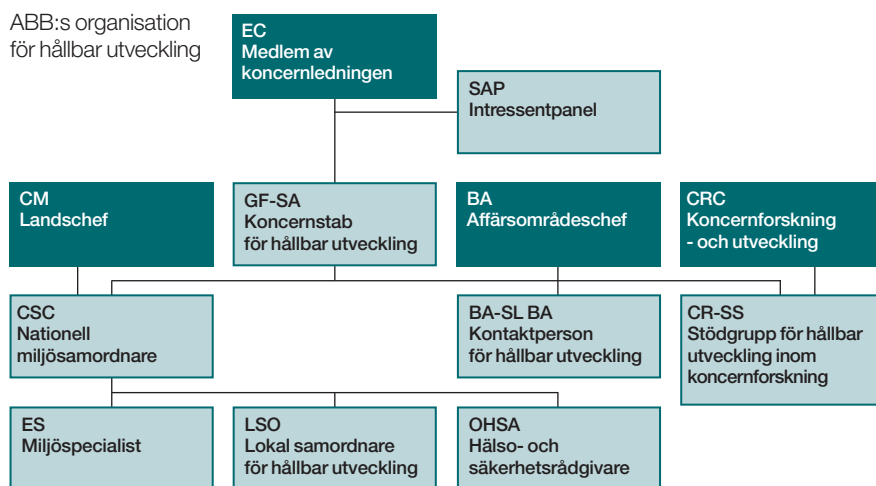
Steg 7 (uppföljning): använda GATE-modellens dokumentation för att förbättra produktutvecklingsprocessen

3.17 Hantering av indirekt påverkan

Se avsnittet Miljöprestanda på sidorna 14-22 för information om indirekt miljöpåverkan från våra tillverkningsprocesser.

3.18 Större verksamhetsförändringar

Se indikator 2.14 på s. 3.

Principer och ledningssystem

3.19 Program och procedurer avseende hållbarhetsprestanda

Prioriteringar och mål

- ABB:s mål är att samtliga verksamheter ska ha implementerat koncernens ledningssystem för hälsa och säkerhet före utgången av 2004
- Ett nytt mål är att principerna i ISO 14001 ska omfatta alla medarbetare
- ABB står fast vid målet att minska energianvändningen
- Listan över villkorade material hjälper oss uppfylla målet, att undvika material som kan vara skadliga för miljön

Program för prestandaförbättring

- Baserat på våra prioriteringar och mål har alla nationella samordnare för hållbar utveckling utarbetat nationsspecifika affärsplaner för att efterleva koncernens prioriteringar och mål för hållbar utveckling under 2004
- Koncernfunktionen för hållbar utveckling ansvarar för att affärsplanerna granskas regelbundet

Hållbarhetskostnader

ABB:s kostnader för redovisning av hållbar utveckling omfattar implementering och underhåll av miljöledningssystemet (enligt ISO 14001), ledningssystemet för hälsa och säkerhet (enligt ISO 18001) samt kostnader för att driva nätverket för hållbar utveckling, däribland personalkostnader, kostnader för verktygsutveckling och utbildningskostnader.

Kostnader för förbättringsprojekt ingår inte eftersom sådana projekt, till exempel införandet av en ny tillverkningsprocess, bygger på många underliggande beslut, varav bedömningen av miljöaspekterna är ett.

Nätverk för hållbar utveckling	Tusen US-dollar	
	2003	2002
Koncernnivå	1 450*	1 360
Nationell nivå	4 323	3 950
Anläggningsnivå	3 783	3 810

* I 2003 års siffror ingår kostnader för koncernforskning som är direkt relaterade till hållbarhetsarbete.

3.20 Certifieringsstatus

Internkommunikation och utbildningsprogram

Vårt nätverk av nationella samordnare för hållbar utveckling, nationella och lokala hälso- och säkerhetsrådgivare samt lokala samordnare för hållbar utveckling kommunicerar koncernens prioriteringar och mål för hållbar utveckling inom ABB-organisationen. De identifierar även utbildningsbehovet på området. Under 2003 har tyngdpunkten för koncernens internutbildning varit principer, strategi och ledning med avseende på hälso- och säkerhetsfrågor.

Prestandaövervakning

Hållbarhetsprestanda övervakas via ett internt rapporteringssystem.

Lokala samordnare för hållbar utveckling rapporterar våra miljöprestanda i en årsredovisning som innefattar cirka 75 miljöindikatorer.

Nationella samordnare för hållbar utveckling rapporterar våra sociala prestanda, medan nationella hälso- och säkerhetsrådgivare rapporterar om våra hälso- och säkerhetsprestanda. Detta görs i en årlig rapport som omfattar cirka 40 indikatorer för sociala prestanda.

Koncernledningen utfärdade under 2003 ett direktiv som kräver att alla olyckor inom ABB:s verksamhet som får dödlig utgång eller som leder till allvarlig personskada, ska rapporteras till koncernchefen och andra högre tjänstemän inom 24 timmar. En undersökning ska också genomföras för att fastställa orsaken till olyckan.

Land	Samordnare för hållbar utveckling	Miljöspecialist	ISO-certifierade anläggningar
Argentina	Justo Gonzales Litardo		3
Australien/ Nya Zeeland	Peter Kinsey		21
Benelux	Bart Maes		7
Brasilien	Carlos-Roberto Hohl	Manoel Siqueira	4
Colombia	Albert Tibavizco		2
Danmark	Jan F Relster		6
Egypten	Said Ismail		4
Estland	Liis Raidma		4
Filippinerna	Vakant		0
Finland	Sakari Hakkarainen		27
Frankrike	Valérie Rimonteil		8
Grekland	Tonia Petrovits		2
Gulfregionen	Gary Foote		5
Indien	Sanjeev Nagpal		8
Indonesien	Vakant		0
Irland	Tom O'Reilly		4
Italien	Antonio Giacomucci	Gianluca Donato	20
Japan	Masaru Uetsuka		2
Kanada	Raymond Beaulieu	Grazyna A Momot	7
Kina	Paul Chan	ShiWen Zheng	18
Lettland	Laila Klavina		2
Litauen	Ineta Mensikovaite		0
Malaysia	Urs von Wartburg		1
Mexiko	David Maldonado		1
Norge	Nils Borstad		16
Peru	César Fernández		1
Polen	Andrzej Brzozowski		10
Portugal	Joao Oliveira		1
Rumänien	Rares Lutia		1
Ryssland	Alexander Burov		5
Saudiarabien	Abdalkareem Alhooshan		1
Schweiz	Remo Kuery	Jakob Weber	25
Singapore	Emily Tan		3
Spanien	Jose Vera		15
Storbritannien	John Watson		12
Sverige	Gunnel Wisén-Persson		69
Sydafrika	Clive Govender		7
Sydkorea	Kyeong-Hee Lee		1
Thailand	Pornchai Satheinsap		1
Tjeckien	Frantisek Dobes		3
Turkiet	Gulden Turkutan		2
Tyskland	Udo Weis	Lothar Kinzig	36
Ungern	Zsolt Horváth		1
USA	David Onuscheck	Clair Claiborne	29
Venezuela	Andrea Greselin		2
Österrike	Arnd Schneider		0
Summa			397

Intern och extern revision

Trots att det inte är något internt krav att alla miljöledningssystem ska verifieras externt, har cirka 85 procent av ABB:s anläggningar låtit ett ackrediterat certifieringsinstitut regelbundet kontrollera i vilken grad verksamheten uppfyller ISO 14001-standarderna.

Efter att ha genomfört över 500 certifieringar under nästan 10 år anser vi att fördelarna med extern verifiering med bred marginal uppväger kostnaderna för de flesta anläggningar. Processen bidrar exempelvis till att identifiera projekt som kan förbättra verksamhetens miljöprestanda och samtidigt minska kostnaderna. Den externa verifieringen hjälper oss också att hålla våra interna system uppdaterade samt ökar vår medvetenhet om nya lagar och föreskrifter.

Vidare har ABB:s hållbarhetsöversikt granskats av det oberoende certifieringsinstitutet DNV, Det Norske Veritas. I DNV-revisionen ingår verifiering av rapporter och indikatorer enligt riktlinjerna för hållbarhetsredovisning i Global Reporting Initiative.

Nationella samordnare för hållbar utveckling genomför regelbundna revisioner av hållbarhetsprestanda vid ABB:s anläggningar. De flesta anläggningar revideras minst vart tredje år.

För att förenkla implementeringen av ABB:s hälso- och säkerhetsstrategi har vi infört ett system för intern revision av arbetet.

Koncernledningens granskning och styrning

ABB:s koncernledning har bildat en hälso- och säkerhetskommitté på högsta nivå, under ledning av koncernledningens ansvarige för hållbar utveckling. Kommittén ska leda och övervaka koncernens hälso- och säkerhetsarbete. I kommittén ingår även de båda divisionscheferna, som också ingår i koncernledningen, chefen för koncernfunktionen för hållbar utveckling och en av denne utsedd ansvarig för hälso- och säkerhetsfrågor. Dessutom ingår en person från koncerninformation.

När medlemmarna i ABB:s koncernledning delegerar ansvar till styrelserna för ABB:s dotterbolag måste de beakta dessa företags hållbarhetsprestanda med avseende på hälsa och säkerhet, miljö och socialt ansvar. Det sistnämnda omfattar intressentdialog, samhällsengagemang och frågor om mänskliga rättigheter.

Chefen för hållbar utveckling rapporterar regelbundet ABB:s hållbarhetsprestanda till den medlem av koncernledningen som ansvarar för hållbar utveckling.

Affärsetik

Policy

Princip 13 i ABB:s sociala policy föreskriver att ABB ska tillämpa högt ställda krav på affärsetik samt stödja nationella och internationella organisationers arbete att etablera och upprätthålla strikta etiska normer för alla företag.

ABB ställer sig bakom de grundläggande principerna i Internationella Handelskammarens (ICC) uppförandekod enligt 1999 års utgåva, samt OECD-konventionen från 1997 och U.S. Foreign Corrupt Practices Act, 1977.

ABB:s policy för affärsetik är en del av företagets kärnvärden och grundprinciper. Policyn ingår också i ABB:s affärsetiska standard, som föreskriver "nolltolerans" vad gäller brott mot affärsetiska regler.

I syfte att efterleva policyn åtar sig ABB:s ledning och medarbetare att:

- Acceptera att etiska och ekonomiska värden är oberoende av varandra och att hög affärsetik och integritet ökar företagets trovärdighet
- Verka för ärlighet och rättvisa i alla delar av verksamheten och förvänta sig motsvarande hållning från sina affärspartners

- Garantera att alla ABB:s affärstransaktioner redovisas i enlighet med företagets redovisningsprinciper
- Kontinuerligt genomgå utbildning och seminarier för att bättre hantera etiska frågor och för att ge råd och vägledning i rätt tid
- Tillämpa "nolltolerans" vad gäller efterlevnad av såväl lokala och internationella lagar och regler som ABB-koncernens etiska regler
- Regelbundet övervaka etiskt beteende och säkerställa att det finns rutiner som gör det möjligt för medarbetare och andra att rapportera eventuella överträdelser

Globalt nätverk för uppfyllande av lagar och föreskrifter

ABB:s styrelse och koncernledning har gett funktionen Legal and Compliance (Juridik) i uppgift att upprätthålla affärsetiken i koncernen och att bilda ett globalt nätverk med uppgift att övervaka att principerna följs.

Etikansvariga har utnämnts vid koncernens huvudkontor, i vissa regioner och i över 50 länder för att utbilda, erbjuda rådgivning och granska medarbetare i alla delar av organisationen. Vidare har etiksamordnare tillsatts i divisionerna för att identifiera kritiska frågor och utveckla åtgärdsprogram för att hantera dem. ABB:s riktlinjer för affärsetik har kompletterats med ett avsnitt som handlar om långivare och exportkreditinstitut. Specialutbildade tjänstemän för exportkreditfrågor har till uppgift att säkerställa att sådan verksamhet sker i enlighet med koncernens etiska riktlinjer.

Det globala nätverket tillhandahåller information och rådgivning, främjar intern dialog och stödjer affärsetisk utbildning. Under 2003 har ABB fortsatt att driva ett omfattande program inom koncernen för att informera om riktlinjerna för affärsetik och säkerställa att dessa efterlevs. Under de senaste åren har nästan 100 procent av medarbetarna som är direkt involverade i affärstransaktioner genomgått utbildningen. Även bland övriga medarbetare har medvetenheten om dessa frågor ökat.

Dessutom genomförs varje år ett speciellt utbildningsprogram om viktiga ämnen. Utbildningen vänder sig till de medarbetare som med störst sannolikhet kommer att ställas inför dessa frågor.

Information till medarbetare

Via koncernens globala intranät kan ABB:s medarbetare nå information, riktlinjer, dokument, blanketter och relevanta avtal som omfattar samtliga aspekter på ABB:s affärsetik.

Rådgivning

Dessutom erbjuds dygnet-runt-service dit man kan vända sig för att få rådgivning i etiska frågor. Förutom en rådgivningsfunktion vid huvudkontorets juridiska funktion finns det direktlinjer till rådgivare i så gott som alla länder och regioner. Dessa rådgivare har till uppgift att anpassa ABB:s verksamhet till särskilda nationella omständigheter. För att nämna ett exempel: I vissa länder är all kommunikation konfidentiell, medan man i andra länder måste förlita sig till betrodda sändebud.

Externt samarbete

ABB är bidragsgivare och donator till Transparency International, koalitionen mot korruption. Koncernen samarbetar även med Basel Institute on Governance. Dessutom har ABB i många år samarbetat med Center for Business Ethics i Konstanz, Tyskland.

Affärsprinciper mot korruption

I januari vid 2004 års världsekonomiska forum i Davos var ABB ett av de tio företag som undertecknade "Affärsprinciper för bekämpning av mutor inom teknik- och byggnadsindustri". Principerna har tagits fram av en multinationell arbetsgrupp av teknik- och byggnadsföretag, däribland ABB. Arbetsgruppen samverkar med WEF (Världsekonometiskt forum), Transparency International och Basel Institute on Governance.

ABB:s hållbarhetsprinciper

ABB:s nya miljöpolicy

ABB:s tidigare miljöpolicy lanserades 1992. Även om vi är erkänt duktiga inom miljöområdet förändras tiderna och nya utmaningar kräver en uppdaterad policy som reviderar vissa åtaganden och fokuserar närmare på utvalda områden.

Under 2003 började ABB att uppdatera sin miljöpolicy. I januari 2004 godkändes den av koncernledningen. Policyn förbättrar hanteringen av miljöaspekter på ABB:s produkter under hela deras livslängd – från leverantörer och entreprenörer, via kundernas användning av våra produkter, till slutlig skrotning och återvinning när produkterna har tjänat ut.

Den nya miljöpolicyen omnämner miljöledning som ett av våra högst prioriterade affärsområden, och för in hållbar utveckling i alla strategier, processer och dagliga verksamheter. Vi har åtagit oss att utveckla resurssnåla produkter och system och vi för en kontinuerlig dialog med kunderna för att hjälpa dem välja de mest miljövänliga systemen och lösningarna.

ABB har åtagit sig att stärka sin miljöledning inom följande nio områden och att kontinuerligt förbättra de resultat och förstärka den ledarposition som företaget har uppnått under det senaste decenniet.

1. Att bedriva vår verksamhet på ett miljömässigt korrekt sätt genom att tillämpa miljöledningssystem, som ISO 14001, i all vår verksamhet och genom att tillämpa miljöprinciper, såsom ett åtagande att åstadkomma ständiga förbättringar, uppfylla lagar och föreskrifter samt utbildade medarbetare i alla våra verksamheter över hela världen i miljömedvetenhet.
2. Att främja miljöansvar längs värdekedjan genom att uppmuntra leverantörer, entreprenörer och kunder att anpassa sig till internationella miljönormer.
3. Att utveckla våra tillverkningsprocesser med fokus på energi- och resurseffektivitet.
4. Att regelbundet genomföra revisioner av våra anläggningars miljöprestanda, inklusive anläggningar som ingår i förvärv, avyttringar och sammanlagningar.
5. Att sprida miljöeffektiv teknik till utvecklingsländer.
6. Att utveckla och marknadsföra produkter och system som är resurssnåla och som underlättar användning av förnybara energikällor.
7. Att deklarerar miljöprestanda för våra huvudprodukter genom att publicera miljövarudeklarationer baserade på livscykelanalyser.
8. Att beakta miljöaspekter vid riskbedömning av större kundprojekt.
9. Att öppet redovisa våra resultat genom att årligen publicera en redovisning av hållbar utveckling, som baseras på kraven i Global Reporting Initiative (GRI) och som verifieras av en oberoende aktör.

ABB:s sociala policy

Som en aktiv part i samhället, genom vår affärsverksamhet och dess ekonomiska, miljömässiga och sociala inverkan, betraktar ABB sociala prestanda som en nyckel till hållbar utveckling. Vid sidan om vårt mål att ge positiva ekonomiska och miljömässiga bidrag ser vi sociala prestanda som den tredje dimensionen av hållbar utveckling.

ABB:s sociala policy antogs under år 2000. Den är tillämplig på områden som ABB direkt kan påverka. Den bygger på fem källor: Förenta Nationernas allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna, Internationella arbetsorganisationens (ILO) grundläggande principer för arbetsrätt, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, Global Sullivan Principles och Social Accountability 8000 (SA 8000), en reviderbar standard för skydd av medarbetares rättigheter.

Vi för kontinuerliga dialoger med våra intressenter kring denna policy, för att säkerställa att den ständigt förbättras. Målen med policyn är följande:

1. ABB i samhället

Att så långt vi förmår bidra till att förbättra de ekonomiska, miljömässiga och sociala förhållandena genom öppen dialog med intressentgrupper och deltagande i gemensamma aktiviteter.

2. Mänskliga rättigheter

Att främja och respektera internationellt påbjudna mänskliga rättigheter. Medarbetare, entreprenörer och leverantörer med säkerhetsrelaterade uppgifter ska beakta internationella mänskliga rättigheter i sitt arbete.

3. Barnarbete

Att se till att minderåriga skyddas på ett tillfredsställande sätt och att som grundprincip inte anställa barn eller stödja barnarbete – utom när det ingår i av regeringar godkända utbildningsprogram för ungdomar, till exempel praktiktjänstgöring.

4. Avtalsfrihet

Att kräva att alla medarbetare tar anställning i företaget av fri vilja samt att inte använda tvång vid anställning av medarbetare eller stödja någon form av tvångsarbete.

5. Hälsa och säkerhet

Att erbjuda en säker och tjänlig arbetsmiljö vid alla arbetsplatser och att vidta tillräckliga åtgärder för att förhindra olyckor och arbetsskador genom att så långt det är möjligt undanröja riskerna i arbetsmiljön.

6. Samråd och kommunikation

Att underlätta regelbundna samråd med alla medarbetare i för dem angelägna frågor.

Att respektera alla medarbetares rätt att bilda och gå med i de fackföreningar de själva önskar och att kollektivt förhandla fram avtal.

Att se till att medarbetarnas fackliga representanter inte diskrimineras, och att de bereds möjlighet att träffa sina medlemmar på arbetsplatsen.

Att vid alla större permitteringar ha en färdig plan för rådgivning om medarbetarnas rättigheter och förmåner och se till att medarbetarna eller deras representanter på förhand känner till planen.

7. Lika möjligheter

Att erbjuda alla medarbetare lika möjligheter, och att vid anställning, lönesättning, tillgång till utbildning, befordran, avskedande eller pensionering inte diskriminera eller stödja diskriminering på grund av etniskt eller nationellt ursprung, kast, religion, handikapp, kön, ålder, sexuell läggning, medlemskap i fackförening eller medlemskap i politisk organisation.

8. Mobbning och bestraffning

Att motverka alla former av psykiskt eller fysiskt tvång, förolämpande tilltal, kroppslig bestraffning och bestraffning genom tilldelning av särskilt ansträngande arbetsuppgifter. Att inte tillåta sexuellt, tvingande, hotande, förolämpande eller otillbörligt utnyttjande, beteende i gester, språk eller fysisk kontakt.

Att utveckla och upprätthålla rättvisa metoder för hantering av klagomål från och tillrättavisning av medarbetarna.

9. Arbetstider

Att följa tillämpliga lagar och branschnormer för arbetstid, inklusive övertid.

10. Ersättning

Att säkerställa att lönerna motsvarar eller överstiger i lag fastställda eller i branschen tillämpade miniminivåer, och att de alltid räcker för att tillgodose medarbetarnas grundbehov med utrymme att därutöver använda en summa pengar enligt eget gottfinnande.

Att säkerställa att löner och förmåner är tydligt redovisade för medarbetarna samt att ersättningen betalas ut enligt alla gällande lagar och på ett för medarbetarna lämpligt sätt.

Att säkerställa att inga avtal om köp av arbete utan anställningsansvar eller skenavtal om lärlingskap utnyttjas för att ABB ska undvika sina förpliktelser enligt gällande arbetsrätts- och försäkringslagar.

11. Leverantörer

Att införa och upprätthålla lämpliga metoder för att värdera och välja huvudleverantörer och legotillverkare efter deras förmåga att tillgodose kraven i ABB:s sociala policy och övriga sociala principer samt i rimlig mån tillse att de även fortsättningsvis uppfyller kraven.

12. Samhällsengagemang

Att, som ett led i ABB:s förpliktelser mot de samhällen inom vilka företaget verkar, främja och delta i aktiviteter som bidrar till ekonomisk, miljömässig, social och utbildningsmässig utveckling.

13. Affärsetik

Att tillämpa högt ställda krav på affärsetik och integritet, och att stödja nationella och internationella organisationers arbete med att etablera och upprätthålla höga etiska normer för alla verksamheter.

ABB:s hälso- och säkerhetspolicy

Att erbjuda en säker och tjänlig arbetsmiljö vid alla arbetsplatser och att vidta tillräckliga åtgärder för att förhindra olyckor och arbetsskador genom att så långt det är möjligt undanröja riskerna i arbetsmiljön.

Åtta "förväntningar" på hälsa och säkerhet ger stöd för policyn och ligger till grund för den hälso- och säkerhetskultur som ABB strävar efter.

1. Ledarskap och ansvar – tydligt definierade ansvarsområden, tillräckliga resurser och ansvarstagande chefer.
2. Lakttagande av hälso- och säkerhetsrisker – i varje steg av ett projekt, en tjänsteleverans eller en tillverkningsprocess. Uppfyllande av nationella och internationella standarder är ett minimikrav.
3. Hälso- och säkerhetskompetens – alla chefer, medarbetare, säkerhetsrådgivare och entreprenörer ska vara medvetna om sitt ansvar och ha den utbildning och erfarenhet som krävs för att lösa uppgifterna.
4. Garantera säkerhetsmedvetna entreprenörer och affärspartners genom att välja entreprenörer och leverantörer som uppfyller våra krav på hälsa och säkerhet.
5. Garantera att hälsa och säkerhet är integrerade i alla förändringsprocesser, globalt som lokalt.
6. Etablera system för hantering av kriser och nödsituationer.
7. Etablera rutiner för analys av olyckor och förebyggande arbete.
8. Chefer ska rutinemässigt granska hälso- och säkerhetsfrågor med stöd av fastställda rapporteringsrutiner.

ABB:s riktlinjer för affärsetik

Att tillämpa högt ställda krav på affärsetik och att stödja nationella och internationella organisationers arbete att etablera och upprätthålla strikta etiska normer för alla företag.

ABB:s policy för affärsetik är en del av företagets kärnvärden och grundprinciper. Policyn ingår också i ABB:s affärsetiska standard, som föreskriver "nolltolerans" mot överträdelse av affärsetiska regler.

ABB ställer sig bakom de grundläggande principerna i Internationella Handelskammarens uppförandekod enligt 1999 års reviderade utgåva, samt OECD-konventionen från 1997 och U.S. Foreign Corrupt Practices Act från 1977.

Ekonomiskt resultat

Starkt resultat för kärndivisionerna

ABB:s kärndivisioner, Power Technologies och Automation Technologies, redovisade under 2003 betydligt högre resultat före räntenetto och skatter (EBIT) och kassaflöde.

Båda divisionerna överträffade sina EBIT-mål. Power Technologies redovisade en EBIT-marginal på 7,3 procent (mål: 7,0 procent) medan Automation Technologies redovisade en marginal på 7,8 procent (mål: 7,1 procent).

Koncernens nettoförlust berodde i huvudsak på icke kassaflödespåverkande förluster för hantering av icke-kärnverksamheter och avvecklade verksamheter.

ABB stärkte sin kapitalstruktur under fjärde kvartalet 2003 och säkrade sina likviditetsbehov fram till 2006 genom en nyemission av aktier på 2 500 miljoner US-dollar, en ny obligation på 650 miljoner euro och en ej utnyttjad bankkredit på 1 miljard US-dollar utan säkerhet. Företaget har dessutom återbetalat och avvecklat sitt tidigare säkrade kreditavtal på 1,5 miljarder US-dollar. Aktiekapitalet ökade till 3 026 miljoner US-dollar i slutet av året, från 1 013 miljoner US-dollar i slutet av december 2002.

Koncernen har fortsatt att avyttra icke-kärnverksamheter och andra tillgångar och har använt dessa medel för att stärka sin balansräkning och betala av på sina skulder.

De viktigaste prioriteringarna för 2004 är att ytterligare förbättra verksamheten samt slutföra avyttringsprogrammet.

Under 2003 inledde ABB Step change, programmet för kostnadsminskningar, i syfte att reducera kostnaderna med 900 miljoner US-dollar till mitten av 2004. Under det första halvåret, 2003, redovisades besparingar på 655 miljoner US-dollar – väl över målet.

Antalet ABB-medarbetare minskade från 139 000 till 116 500 under 2003. Nästan alla medarbetare som lämnade ABB flyttade till andra företag i samband med avyttringar. Cirka 7 100 tjänster har upphört till följd av programmet Step change.

Arbetsproduktiviteten, uttryckt som rörelsens intäkter per medarbetare, (exklusive avyttrad verksamhet) ökade markant från 137 400 US-dollar 2002 till 178 300 US-dollar 2003.

Den 31 juli godkände en distriktsdomstol i USA en ansökan om en reglerad konkurs, enligt Chapter 11, för ABB:s amerikanska dotterbolag Combustion Engineering, som inlämnats tidigare under året. Därmed togs ännu ett steg mot en uppgörelse i asbestfrågan. Efter domstolens godkännande följde en överklagandeperiod inför U.S. 3rd Circuit Court of Appeal. Domstolen erhöll all dokumentation den 7 oktober och en förhandling (hearing) var planerad till 4 februari 2004, men blev uppskjuten. Företaget avvaktar för närvarande nytt datum för förhandling och är fortsatt förvissat om att planen kommer att godkännas.

Teknikens stora betydelse för företaget understryks av att ABB har investerat 613 miljoner US-dollar i forskning och utveckling och 317 miljoner US-dollar i orderrelaterad utveckling, det vill säga totalt 930 miljoner US-dollar under 2003. Det motsvarar omkring 5 procent av intäkterna jämfört med totalt 795 miljoner US-dollar under 2002, eller 4,5 procent av intäkterna.

Mål*

- Intäkter: 4 procent genomsnittlig årlig ökning i lokala valutor 2002-2005
- EBIT-marginal: 8 procent i US-dollar 2005
- Total skuld: 4 miljarder US-dollar vid slutet av 2005
- Utväxlingseffekt (total skuld dividerat med total skuld plus eget kapital inklusive minoritetsintressen): 50 procent under 2005
- Kostnadsbas: minskning med 900 miljoner US-dollar till och med halvårsskiftet 2004

* Mål för intäkter och marginaler exkluderar betydande förvärv, avyttringar och avslutade verksamheter.

Ekonomiska flöden mellan ABB och nyckelintressenter (ej reviderat):

I miljoner US-dollar	2003	%
Summa intäkter	18 795	
Inköpskostnader	(11 841)	
Avskrivningar	(577)	
Förmåner till intressenter	6 291	100
Medarbetare	(5 721)	(91)
Skatter	(78)	(1)
Aktieägare (noterade)	0	0
Minoritetsaktieägare	(82)	(1)
Kreditgivare	(410)	(7)
Kvar i verksamheten	86	1

Se även s. 21; SO1 Principer för att hantera samhällspåverkan. ABB donerade cirka 4,5 miljoner US-dollar till samhällsutvecklingsprojekt.

Alla siffror i miljoner US-dollar om inget annat anges

	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Summa intäkter	18 795	17 466	18 334
Bruttovinst (Intäkter minus försäljningskostnader)	4 715	4 399	4 795
Bruttomarginal (%)	25,1	25,2	26,2
Resultat före räntenetto och skatter (EBIT)	656	346	517
Nettoreultat (förlust)	(767)	(783)	(729)
Utdelning (miljoner CHF)	0	0	0
Utdelning per aktie (CHF)	0	0	0
Genomsnittligt sysselsatt kapital/intäkter (%)	51,5	56,3	51,7

Rörelsens intäkter per region

	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Europa	10 332	9 739	10 368
Nord- och Sydamerika	3 572	3 834	4 346
Asien	3 346	2 587	2 420
Mellanöstern och Afrika	1 545	1 306	1 200

Tillgångar

	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Summa tillgångar	30 413	29 533	32 305
Varav goodwill och övriga immateriella tillgångar, netto	2 880	2 808	2 693

Investeringar

	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Kostnader för forskning och utveckling	613	547	590
Orderrelaterade utvecklingskostnader	317	248	404
Kapitalkostnader, exklusive förvärvade immateriella tillgångar	399	436	551
Nettoskuldssituation	(2 745)	(5 003)	(6 160)
Förhållande mellan skulder och eget kapital	70 %	86 %	82 %

Inköp

	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Totalt värde för varor och tjänster (ej granskat)	6 700	8 200	–

Produktivitet

Tusen US-dollar	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Intäkter per medarbetare	178,3	137,4	127,9

Skatter

	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Skattekostnader för kvarvarande verksamhet	78	74	87

Antal medarbetare

	2003	2002 reviderat	2001 reviderat
Antal medarbetare	116 464	139 051	156 865

Översikt

Vår miljörapportering omfattar alla anställda som är verksamma i lokaler som ägs eller används av ABB. Den omfattar inte våra kunders anläggningar.

För andra året i rad omfattar rapporten samtliga medarbetare, inklusive medarbetare i våra icke-tillverkande företag i länder där det ännu inte finns något nätverk av miljösamordnare. Av naturliga skäl har dessa icke-tillverkande företag relativt liten miljöpåverkan. Vi har gjort uppskattningar av deras huvudsakliga miljöindikatorer, det vill säga användning av elektrisk energi, fjärrvärme och vatten per person. Dessa uppskattningar är baserade på data från jämförbara anläggningar och omfattar cirka 19 procent av medarbetarna. När vi har gjort uppskattningar anges detta i texten.

Återstående 81 procent bygger på data som samlas in årsvis från mer än 400 platser, framför allt tillverknings- och serviceenheter. Data har sammanställts från 349 separata rapporter.

Vissa GRI-indikatorer, som mängden använt material, är i praktiken omöjliga att redovisa för ett globalt företag som tillverkar ett brett sortiment av produkter på många olika platser och som köper in stora mängder material och miljontals komponenter globalt och lokalt.

Trots detta har vi under de senaste tre åren kontinuerligt utökat vårt system för datainhämtning för att kunna redovisa fler GRI-indikatorer. I år har vi till exempel utvidgat avsnittet om biologisk mångfald för att ge en mer heltäckande redovisning av området.

Material

EN1 Total materialförbrukning

De vanligast förekommande materialen i ABB:s produkter, ordnade efter vikt, är stål, järnplåt, koppar, aluminium, mineralolja och diverse plastmaterial. ABB:s omfattande utbud av standardprodukter och det faktum att många produkter tillverkas enligt kundspecifikation gör att det inte är meningsfullt att rapportera materialförbrukningen som helhet. ABB:s koncernövergripande mål är att minimera antalet material och ämnen som används per produkt, framför allt då det gäller material under observation eller villkorade material.

I följande tabeller listas några villkorade material och ämnen som ABB, eller företagets underleverantörer enligt ABB:s specifikationer, använder för att tillverka produkter.

Organiska ämnen som används i produktionen (ton)

	2003	2002	2001
PVC-harts – för kablar och formsprutning	1 119	1 084	1 043
Ftalater (DEHP, DOP) – mjukgörare för PVC	0	0	28
Ftalater (DIDP) – mjukgörare för PVC	9*	14	7
PBB och PBDE – flamskyddsmedel i plaster	103	104	ej redovisat
Svampdödande medel – bekämpning av svamptillväxt i vatten	2,5	4,8	3,5
Polyuretan – ytbeläggning, färger, bindmedel	909	819	927
Epoxi (låg molekyllär) – gjutna delar	300	296	424
Epoxi (hög molekyllär) – ytbeläggningar, färger, bindmedel	1 428**	941	1 114

* Minskning på grund av förändringar i produktmix

** Ökning på grund av ökad produktionsvolym

Metaller och oorganiska ämnen (ton)

	2003	2002	2001
Bly			
Sjökablar	2 967*	977	1 500
Andra produkter, t.ex. motvikter i robotar	222	640	2 037
Kadmium			
Laddningsbara batterier	1,7	2,1	2
I industribatterier som levereras till kunder	0	40	ej redovisat
I blylegering	2,6*	1	3
Kvicksilver			
I produkter levererade till kunder	0,020	0,017	0,027
SF ₆ -isolergas (inflöde till ABB:s anläggningar från gasleverantörer)	395	374	457
SF ₆ -isolergas (utflöde till kunder)	319	358	403

* Ökning på grund av ökad produktionsvolym

Användning av farliga ämnen

ABB följer internationella föreskrifter för hantering av farliga material och ämnen. I vissa länder tillämpar ABB hårdare krav än nationellt gällande lag.

ABB-koncernen har som mål att fasa ut all användning av farliga ämnen. Prioriteringen för ersättning av material styrs av miljöaspekter och teknisk rimlighet för alternativen, risken för utsläpp, hur farligt materialet är och om ABB och ABB:s kunder kan använda materialet under kontrollerade former.

Utrustning i bruk som innehåller farliga organiska ämnen

	2003	2002	2001
Antal transformatorer med PCB-olja	39*	38	64
Antal kondensatorer med PCB-olja	2 329**	3 003	3 056
Kvicksilver i mätinstrument för gasanalys av transformatorolja (kg)	15	28	ej redovisat

* Ökning på grund av lägre gränsvärde för PCB-halt

** Minskning på grund av pågående avvecklingsprogram

Typiska substanser och material som ABB fasar ut

Klorparaffin <C14 – C17 – som skärvätska
 Klorparaffin <C14 – som mjukgörare/flamskyddsmedel
 Insektsmedel – för insektsbekämpning
 Nonylfenoletoxyolat – som avfettningsmedel
 Klorerade flyktiga kolväten (VOC-CI) – i avfettningsprocesser
 Kadmium – kadmiumoxid (CdO) för plätning av kontaktorer
 Kadmium (Cd) – i laddningsbara batterier för icke-industriell användning
 Bly (Pb) – i motvikter för robotar och i lödtråd
 Organiskt bly – som stabiliseringsmedel i plast
 Bly – i färger
 Kvicksilver – i analysinstrument
 Polyklorerade bifenyler (PCB) – i transformatorer och kondensatorer (dvs. sådana som fortfarande är i bruk)

EN2 Procentsats avfallsmaterial från externa källor

Bly i motvikter till robotar, 222 ton, och kadmium till industribatterier, 40 ton, under 2002, återvinns av externa företag.

Energi

EN3 Direkt energianvändning (gigawattimmar – GWh)

	2003	2002	2001
Primärbränsle			
Olja (9,96 MWh/m ³)	138	151	165
Kol (7,56 MWh/ton)	15	22	24
Gas	494	543	624
Fjärrvärme	238*	395	318
Elenergi	1 311*	1 744	1 242
Total använd energi	2 196	2 855	2 373
Megawattimmar (MWh) per medarbetare	21**	21	20

* För 19 procent av medarbetarna utgörs värdena av uppskattningen 3 MWh/medarbetare för fjärrvärme och 12 MWh/medarbetare för elektrisk energi.

** De absoluta värdena för alla former av använd energi har minskat tack vare energibesparingsprojekt och avyttring av vissa verksamheter. Men eftersom antalet medarbetare har minskat under 2003 är användningen per medarbetare oförändrad mot förra året.

På grund av ABB:s heterogena produktmix och det faktum att de flesta av våra produkter tillverkas enligt kundspecifikation, rapporterar vi inte energianvändningen per producerad enhet. I stället övervakar vi användningen av energi per medarbetare.

EN4 Indirekt energianvändning (gigawattimmar – GWh)

	Användning inom ABB		Förluster hos kraftleverantör		Summa energianvändning	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Fjärrvärme	238*	395	36	62	274	457
Elenergi	1 311*	1 744	1 811	2 408	3 122	4 152

(Fjärrvärme och elenergi är de huvudsakliga formerna av indirekt energi som används av ABB.)

* Bygger på en uppskattning som täcker 19 procent av medarbetarna (se Energianvändning).

Indirekt energianvändning definieras i denna tabell som energiförluster som drabbar kraftbolag då de levererar energi till ABB. Till exempel, för att förse ABB med 238 GWh användbar fjärrvärme använder kraftbolaget 274 GWh energi, eftersom det uppstår förluster motsvarande 36 GWh. Detta utgör ett mått på kraftbolagets verkningsgrad i att förse ABB med användbar energi. 13 procent går förlorat vid leverans av fjärrvärme och 58 procent vid leverans av nyttig elenergi.

EN17 Initiativ för att utnyttja förnybar energi

De flesta av ABB:s anläggningar är anpassade till en energimix som levereras av lokala kraftbolag. I länder där kraftbolag säljer "grön energi" strävar ABB efter att köpa så mycket energi som möjligt från förnybara källor.

EN18 Energiförbrukningsmönster för större produkter

ABB publicerar miljövarudeklarationer (EPD) för allt fler produkter. En miljövarudeklaration är ett standardiserat verktyg som uppfyller kraven enligt ISO/TR 14025, att kommunicera miljöprestanda för en produkt eller ett system över dess livscykel, och är en accepterad internationell referens för alla berörda parter.

Hittills har nästan 50 miljövarudeklarationer publicerats. De finns på vår webbplats med adressen www.abb.com/sustainability.

En miljövarudeklaration bygger på en formell livscykelanalys (LCA), som ger information om miljöpåverkan som råmaterialutvinning, energianvändning och verkningsgrad, innehåll av olika material och substanser, utsläpp och avfallsbildning. Här finns även produkt- och företagsinformation.

För en ABB-produkt som behöver energi för att fungera uppstår den allra största miljöpåverkan under tiden den används på grund av dess energiförbrukning och inte under tillverkningsfasen. Denna inverkan presenteras i miljövarudeklarationer som de bidrag som produkten ger till kända miljöfenomen som klimatpåverkan, ozonuttunnning, etc. Som exempel visas nedan ett typiskt AC-drivsystem för lågspänning.

	% från tillverkning	% från användning
Klimatpåverkan	0,84	99,16
Försurning	1,28	98,72
Ozonuttunnning	1,03	98,97
Övergödning	2,12	97,88

Miljöprestanda

EN19 Övrig indirekt energianvändning

a) Olika resesätt i procent av totalt antal resor

	Väg		Tåg		Flyg	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Affärsresor	53	55	10	9	37	36

ABB kan ännu inte beräkna vilka distanser som har avverkat i samband med affärsresor. I stället rapporterar vi en uppskattad fördelning mellan de olika transportsätten.

b) Användning av energiintensiva material

Av tidigare nämnda orsaker rapporterar ABB inte total materialanvändning. De mest energiintensiva material vi använder är aluminium (284 megajoule per kilogram – MJ/kg), koppar (128 MJ/kg) och stål (28 MJ/kg).

c) Livscykelhantering vid tillverkningsenheterna

ABB försöker återvinna så mycket som möjligt av det egenproducerade avfallet. Alla större ABB-produkter levereras med återvinningsinstruktioner för att underlätta skrotning när de har tjänat ut.

Eget avfall som skickas till materialåtervinning eller energiåtervinning (ton)

	2003	2002	2001
Fast	80 085	85 751	106 998
Flytande	4 805	5 746	2 615

Vatten

EN5 Vattenförbrukning (kton)

	2003	2002	2001
Inköp från vattenleverantör	3 603*	4 469	5 390
Utvunnet av ABB			
grundvatten	1 921	ej redovisat	ej redovisat
ytvatten	850	ej redovisat	ej redovisat
Total vattenförbrukning	6 374	ej redovisat	ej redovisat

* Värdena bygger på uppskattningen tio ton/år/medarbetare för cirka 19 procent av alla medarbetare.

EN20 Vattenkällor som kraftigt påverkas av vattenanvändning

ABB:s tillverkningsprocesser använder inga betydande mängder vatten. Utvunnet grund- och ytvatten används i första hand för kylning. Nästan allt kylvatten släpps ut utan tillkommande förorening.

EN21 Årligt uttag av grund- och ytvatten

Se EN5 och EN20.

EN22 Återvinning och återanvändning av vatten

Mängden vatten i slutna kretslopp uppgår till cirka 60 000 ton. Vattnet används i huvudsak för kylning och för ytbehandlingsprocesser.

Biologisk mångfald

EN6 Mark som ägs, arrenderas eller administreras i områden med rik biologisk mångfald

ABB:s tillverkningsenheterna ligger inte i områden med rik biologisk mångfald, dvs i områden som IUCN definierar som skyddade områden i kategori 1–4, i världsarv eller i biosfärreservat.

EN23 Total areal som ägs, arrenderas eller används för produktion (m²)

	2003
Areal som upptas av byggnader	ca 7 miljoner
Total areal	ca 18 miljoner

Utsläpp

EN8 Växthusgaser (kton)

	2003	2002	2001
CO ₂ från energianvändning	890*	1 172	910
SF ₆ (i CO ₂ ekvivalenter)	229	257	501

* Inklusive en uppskattning av energi som används av 19 procent av medarbetarna. Uppskattningen bygger på användningen 3 MWh per medarbetare för fjärrvärme och 12 MWh per medarbetare för elektrisk energi.

Beräkningarna av utsläppt koldioxid (CO₂) baseras på intern energi-användning för tillverkning, belysning, uppvärmning och luftkonditionering. Siffrorna inkluderar indirekta utsläpp från kraftbolag som ABB köper energi av. Utsläppen av svavelhexafluorid (SF₆) uppskattas till tre procent av all SF₆-gas som används av ABB. CO₂-ekvivalenten för SF₆ är 23 900.

EN9 Ozonedbrytande ämnen (ton)

	2003	2002	2001
CFC klass II*			
I produkter levererade till kund	0,4**	12	25
I egna tillverkningsprocesser	2,6	4	7
I luftkonditioneringsutrustning i egna byggnader	9,8	8	10

* Klorfluorkarboner (CFC) klass I är förbjudna i ABB-produkter.

** Minskning på grund av avyttring av verksamheterna inom affärsområdet Air Handling

All CFC hanteras i enlighet med det miljöledningsprogram som gäller för respektive tillverkningsanläggning.

Flyktiga organiska föreningar, VOC (ton)

	2003	2002	2001
VOC	724	946	1 204
VOC-Cl	31*	47	143

* Minskning på grund av avyttring av verksamheterna inom affärsområdet Air Handling

ABB utnyttjar i största möjliga mån vattenbaserad färg för att minska VOC-utsläppen ytterligare.

ABB försöker eliminera utsläppen till luft av klorerade flyktiga kolväten (VOC-Cl).

Dagens rapporteringssystem skiljer inte mellan olika typer av VOC och VOC-Cl. Det är därför inte meningsfullt att omvandla data till etanekvivalenter. De viktigaste typerna av VOC och VOC-Cl är xylene, thinner och perkloreten.

EN10 Utsläpp av NO_x och SO_x (kton SO₂ och NO₂)

	2003	2002	2001
SO _x från kolförbränning	11	16	ej redovisat
SO _x från oljeförbränning	84	109	ej redovisat
NO _x från kolförbränning	8	12	ej redovisat
NO _x från oljeförbränning	63	82	ej redovisat
NO _x från gasförbränning	107	137	ej redovisat

Dessa värden gäller fossila bränslen som används för uppvärmning av ABB:s lokaler. ABB kan ännu inte sammanställa motsvarande utsläppsvärden för transport av gods och personer.

EN30 Övriga indirekta utsläpp av växthusgaser

Indirekta utsläpp från resor, transporter och tillverkning, samt utsläpp som uppstår vid produktens användning, sammanställs inte på koncernnivå. Kärnprodukternas livscykelutsläpp av växthusgaser redovisas dock i miljövarudeklarationerna (publiceras på www.abb.com/sustainability).

EN11 Avfall

a) Farligt avfall som går till deponering/destruktion (ton)

	2003	2002	2001
Olja	1 387	2 212	ej redovisat
PCB-kontaminerad olja och utrustning	79	202	32
Slam från målningsceller	396	686	ej redovisat
Flytande färg	268	314	ej redovisat
Flyktiga organiska föreningar	64	177	ej redovisat
Övrigt	1 997	2 789	ej redovisat

b) Metoder för avfallshantering av övrigt icke-farligt avfall (procent av total avfallsmängd)

	Återvinning		Förbränning		Deponi		Övrigt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Trä	53	55	23	20	15	19	9	6
Plast	40	40	19	17	33	37	8	6
Papper	75	75	5	7	13	15	7	3

Övrigt icke farligt avfall från ABB:s verksamheter är trä, plast och papper. Värdena ovan är lokala uppskattningar. ABB strävar efter att minska graden av deponering och öka återanvändningen och återvinningen av material. I vissa länder finns dock inga fungerande återvinningssystem.

EN12 Utsläpp av processvatten (procentsats av ABB:s processanläggningar)

	2003
Allmänna avloppssystem	75
Vattendrag	25

Värdena ovan anger den procentuella andelen av ABB:s processanläggningar som släpper ut vatten till allmänna avloppssystem eller till lokala vattendrag som sjöar eller floder. Vattenutsläpp till lokala vattendrag kommer huvudsakligen från ytbehandlingsanläggningar, kylsystem och testanläggningar. Det returneras utan tillkommande föroreningar.

EN31 Transporter av farligt avfall

ABB följer lagar och förordningar för transport och hantering av farligt avfall. ABB:s farliga avfall får endast hanteras och transporteras av auktoriserade företag.

EN32 Vattenkällor och relaterade ekosystem som påverkas betydande av vattenutsläpp

ABB:s anläggningar har ingen betydande inverkan på vattenkällor, relaterade ekosystem eller grundvatten.

EN13 Utsläpp och andra tillbud

ABB:s miljöledningsprogram innefattar mekanismer för rapportering av tillbud med potentiell miljöpåverkan. Under 2003 rapporterades sju sådana tillbud. Fem rörde oljeutsläpp, ett rörde ett filterfel och ett rörde ett fel i en oljeavskiljare.

Transport

EN34 Miljöpåverkan från transporter (Procentuell fördelning av transportsätt)

	Väg		Tåg		Fartyg		Flyg	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Material från leverantörer	76	78	4	5	9	8	11	9
Leverans av färdiga produkter	75	78	4	4	12	11	9	7

Värdena ovan är lokala uppskattningar. Större delen av material från leverantörer och produkter från ABB till kunder transporteras på landsväg.

Leverantörer

EN33 Prestanda för leverantörerna

Större leverantörer av material och tjänster som används för tillverkning av ABB-produkter måste åta sig följande:

- Införa en miljöpolicy
- Identifiera betydande miljöaspekter för tillverkning av de produkter de levererar till ABB
- Garantera att all verksamhet och alla processer uppfyller gällande lagar och föreskrifter för miljöskydd
- Etablera grundläggande förutsättningar för kontinuerlig förbättring, framför allt leverantörer med ISO 14001-certifiering

Produkter och tjänster

EN14 Betydande miljöpåverkan från huvudprodukter och -tjänster

Miljöprestanda och miljöpåverkan från våra huvudprodukter redovisas i form av miljövarudeklarationer.

Miljövarudeklarationer sammanställs i enlighet med ISO/TR 14025, den internationella standarden för produktdeklarationer.

EN15 Procentuell andel ABB-produkter som kan återvinnas efter användning

ABB:s produkter innehåller i första hand stål, koppar, aluminium, olja och plast. Cirka 90 procent av materialet kan återvinnas när produkten har tjänat ut.

ABB uppmanar till återvinning genom att konstruera sina produkter för materialsortering och genom att förse användarna med återvinningsinstruktioner.

Uppfyllande av lagar och föreskrifter

EN16 Viten för brott mot gällande lag

Inga viten för brott mot miljöskyddslag inom ABB-företag rapporterades under 2003.

Sociala prestanda

Översikt

Under 2003 har ABB lagt stor vikt vid hälso- och säkerhetsfrågor. Vi har också utvecklat en "people strategy" som omfattar de arbetsrättsliga principerna i ABB:s sociala policy. En medlem i ABB:s koncernledning är ordförande i en styrgrupp som övervakar att den sociala policyn införs i hela koncernen.

Cheferna för koncernfunktionerna ansvarar för att de 13 principerna i ABB:s sociala policy införs, beroende på deras respektive kompetensområde. Till exempel övervakas hälso- och säkerhetsfrågor av koncernfunktionen för hållbar utveckling, affärsetik av Legal and compliance (Juridik), ABB:s samhällskontakter av Koncerninformation, leverantörskedjan av avdelningen för koncerninköp, och arbetsrättsliga principer av personalavdelningen.

ABB har utvecklat ett eget ledningssystem för hälsa och säkerhet, baserat på den internationellt accepterade standarden OHSAS 18001 och ILO:s riktlinjer för ledningssystem för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. ABB:s mål är att alla affärsenheter ska ha infört ledningssystemet för hälsa och säkerhet i slutet av 2004. Detta kommer att täcka alla verksamheter inklusive tillverkning, kontorsarbete, byggnadsprojekt och service.

Socialt ledningsarbete för leverans- och förädlingskedjan har införts i ABB:s rutiner för leverantörskontroll.

Affärsetikprogrammet fortsatte under året. Målgruppen är alla medarbetare som är involverade i affärstransaktioner. Intressentdialoger har förts i 19 av 48 länder för att fastställa ABB:s roll i samhället.

Under 2004 kommer Amnesty International att börja utbilda ABB:s chefer i frågor om mänskliga rättigheter, medan en arbetsgrupp ska ta itu med de generella frågorna om lika möjligheter och verka för att fler kvinnor och minoritetsgrupper utnämns till högre befattningar inom företaget.

Rapporten om vårt sociala arbete har utvidgats till att även omfatta flera av de indikatorer som föreslås av Global Reporting Initiative (GRI). GRI-referensnumret anges vid varje indikator.

Poster som saknar referensnummer gäller områden som inte täcks av GRI, men som vi ändå redovisade förra året och som vi även redovisar i denna rapport.

Anställningsförhållanden och arbetsrätt

LA1 Arbetskraftens fördelning (antal ABB-medarbetare)

	2003	2002	2001
Europa	70 500	91 000	102 500
Nord- och Sydamerika	19 000	24 500	27 000
Asien	15 500	16 000	16 500
Mellanöstern och Afrika	11 500	7 500	10 500
Summa	116 500	139 000	156 500

LA1 Antal deltidsanställda (ingår i totalsummorna ovan)*

	2003	2002	2001
Europa	3 458	ej redovisat	ej redovisat
Nord- och Sydamerika	147	ej redovisat	ej redovisat
Asien	212	ej redovisat	ej redovisat
Mellanöstern och Afrika	336	ej redovisat	ej redovisat
Summa	4 153	ej redovisat	ej redovisat

* Detta är första året vi rapporterar dessa värden. För några länder saknas fortfarande siffror.

I Sydafrika är en fjärdedel av medarbetarna deltidsanställda, i Österrike 14 procent och i Beneluxländerna tio procent. I de flesta andra länder är mer än 90 procent av medarbetarna heltidsanställda.

Relationer anställda/ledning

LA3 Procentuell andel av medarbetarna som företräds av oberoende fackföreningar*

	2003	2002	2001
Europa	57	ej redovisat	ej redovisat
Nord- och Sydamerika	15	ej redovisat	ej redovisat
Asien	41	ej redovisat	ej redovisat
Mellanöstern och Afrika	2	ej redovisat	ej redovisat
Summa	46	ej redovisat	ej redovisat

* Detta är första året vi rapporterar dessa värden. Värdena finns ännu inte tillgängliga för alla länder. Vi har även uteslutit de länder där fackföreningarna inte anses vara oberoende.

LA4 Information, samråd och förhandlingar med medarbetare

Princip 6 i ABB:s sociala policy föreskriver att företaget ska underlätta regelbundna samråd med alla medarbetare i för dem angelägna frågor, och att vid alla större permitteringar ska företaget ha en färdig plan för rådgivning om medarbetarnas rättigheter och förmåner och se till att medarbetarna eller deras representanter på förhand känner till planen.

Alla länder som omfattas av ABB:s program för hållbar utveckling uppmannades att bekräfta att de uppfyller principen och beskriva sina rutiner. Totalt 34 av 48 länder gav tillfredsställande svar. Länderna tillämpar olika rutiner, däribland möten mellan medarbetare och ledning, fackföreningsmöten, seminarier, videokonferenser samt information förmedlad via ABB:s intranät.

Hälsa och säkerhet

LA5 Registrering och rapportering av arbetsskador och arbetsrelaterade sjukdomar

Princip 5 i ABB:s sociala policy föreskriver att ABB ska erbjuda en säker och tjänilig arbetsmiljö vid alla arbetsplatser.

Alla länder måste omgående rapportera olyckor som leder till dödsfall, allvarlig personskada eller farlig situation till ABB:s koncernchef, koncernledning och chefer för koncernfunktionerna. En undersökning för att klarlägga olyckans orsak ska också genomföras. Vidare ska de införa rutiner för rapportering och undersökning, fördelat på affärsenheter, av arbetsrelaterade olyckor, förlorade arbetsdagar och arbetsrelaterade sjukdomar – inklusive olyckor under resor i tjänsten.

ABB har följt de allmänna principerna i ILO:s kod för registrering och redovisning av arbetsskador och arbetsrelaterade sjukdomar under arbetet med att utveckla rapporterings- och undersökningsprocessen.

LA6 Beskrivning av formell hälso- och säkerhetsorganisation

Hälso- och säkerhetssamråd är en integrerad del av ABB:s arbete med att införa ledningssystem inom alla affärsenheter för hälsa och säkerhet enligt OHSAS 18001 och ILO:s riktlinjer. Formerna för hälso- och säkerhetssamråd med medarbetarna varierar med lokala behov. De kan utgöras av hälso- och säkerhetskommittéer eller av medarbetarforum.

LA7 Personskador, förlorade arbetsdagar, frånvarostatistik och dödsfall

Siffrorna per medarbetare i nedanstående tabeller är indelade i arbetsrelaterade och reserelaterade skador.

Olycksfrekvensen beräknas som antalet olyckor dividerat med totalt antal medarbetare multiplicerat med 1 000.

Arbetsrelaterade skador

Olyckstyp	2003 Summa	2003 Olycks- frekvens	2002 Summa	2002 Olycks- frekvens
Dödlig utgång	6	0,061	2	0,016
Allvarliga personskador	12	0,123	95	0,780
Förlorade arbetsdagar	34 212	350	46 504	380

Skador under resor till och från arbetet samt under affärsresor

Olyckstyp	2003 Summa	2003 Olycks- frekvens	2002 Summa	2002 Olycks- frekvens
Dödlig utgång	5	0,051	1	0,008
Allvarliga personskador	9	0,092	13	0,110
Förlorade arbetsdagar	8 231	84	2 602	21

Siffrorna per medarbetare grundar sig på , 122 387 under 2002 och 97 764 under 2003. Siffrorna omfattar 43 länder.

Vi beklagar djupt att 17 personer har omkommit under 2003 i olyckor som har med ABB-verksamheter att göra. Sex av dem var ABB-medarbetare, jämfört med två under 2002. I samtliga fall har noggranna undersökningar genomförts. Åtgärder har vidtagits för att undvika nya olyckor.

Tre medarbetare omkom i trafikolyckor under 2003, och två i en flygolycka.

Under 2003 omkom fyra personer som kontrakterats av ABB i arbetsrelaterade olyckor, jämfört med två under 2002.

Två privatpersoner omkom i trafikolyckor där ABB-fordon var inblandade.

ABB har reviderat sin hälso- och säkerhetsstrategi för att komma till rätta med de bakomliggande orsakerna till denna typ av olyckor.

Under 2003 rapporterades 146 arbetsrelaterade sjukdomsfall bland ABB:s medarbetare runtom i världen.

Sexton ABB-företag vann nationellt erkända priser för sitt arbete med hälsa och säkerhet, vilket bekräftar ABB:s starka insatser på en rad områden.

Under 2003 har vi närmast oss ILO:s (International Labor Organization) rekommendationer för olycksrapportering som ett led i strävan att tillämpa GRI:s riktlinjer. Därför har definitionen av "allvarlig personskada" ändrats under detta år, vilket ger lägre siffror för 2003.

ABB:s nya system för datainsamling måste förbättras kontinuerligt för att ge mer tillförlitlighet. Detta gäller särskilt byggprojekt.

LA8 Principer eller program avseende HIV/AIDS

Samtliga länder inom ABB:s program för hållbarhet har uppmanats att informera om sin verksamhet på området. Fyra (Brasilien, Sydafrika, Sydkorea och Thailand) av de 48 tillfrågade länderna bekräftade att de hade en policy avseende HIV/AIDS och beskrev sina program och initiativ. Flera andra länder refererade till nationella program.

LA14 Iakttagande av ILO:s riktlinjer för ledningssystem för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen

ABB:s mål är att alla affärsenheter ska ha infört ledningssystem för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen senast i december 2004. ABB:s system uppfyller principerna i OHSAS 18001:1999 och ILO:s riktlinjer för ledningssystem för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

Utbildning och undervisning

LA9 Utbildning och undervisning

Under 2003 rapporterade 48 länder medelvärden för antal timmar organiserad "klassrumsundervisning" per medarbetare och år. Nedan ges några slumpmässigt valda resultat. Utbildning i form av praktik i den ordinarie tjänsten räknas inte med i detta sammanhang.

Argentina	4
Italien	5
Frankrike	7
Sydafrika	8
Thailand	10
Schweiz	14
Malaysia	16
Danmark	20
Estland	21
Egypten	25
Litauen	34
Tyskland	48

Detta är första året vi rapporterar dessa siffror. I kommande rapporter kommer vi att rapportera om andra länder, för att på så sätt täcka in samtliga länder under en fyraårsperiod. Samma länder används vid rapportering i LA11, Företagsledningens sammansättning.

Sociala prestanda

Mångfald och möjligheter

LA10 Lika möjligheter – principer, program och övervakning

Princip 7 i ABB:s sociala policy föreskriver att ABB ska erbjuda alla medarbetare lika möjligheter.

I flera länder finns program med särskild inriktning på vissa specifika grupper av medarbetare. I ett traditionellt mansdominerat teknikföretag som ABB är kvinnorna vanligen i minoritet. Men andelen kvinnor bland våra medarbetare ökar stadigt, framför allt inom kommunikation, hållbar utveckling, finansiell styrning samt forskning och utveckling. I Tyskland har ABB tillsatt en person med särskilt ansvar för lika möjligheter vars uppgift är att hjälpa kvinnor att göra karriär inom företaget.

Under 2004 kommer en arbetsgrupp på koncernledningsnivå att ta itu med de bredare frågorna kring lika möjligheter och underlätta för kvinnor och minoritetsgrupper att nå högre befattningar.

LA11 Företagsledningens sammansättning

ABB:s styrelse består av åtta män av sex nationaliteter.

Koncernledningen består av fem män av fyra nationaliteter.

Vid koncernledningsmötet 2004 deltog representanter av 23 olika nationaliteter.

Procentuell andel kvinnor inom ABB:s högsta ledning och på mellan-chefsnivå i samma länder som slumpmässigt valdes för LA9.

Danmark	0
Egypten	2
Tyskland	2
Thailand	3
Argentina	3
Italien	3
Malaysia	4
Schweiz	7
Frankrike	12
Sydafrika	16
Estland	17
Litauen	34

Värdena avser de tre översta ledningsnivåerna i aktuella länder och affärsområden. I kommande rapporter kommer vi att rapportera om andra länder, för att på så sätt täcka in samtliga länder under en fyraårsperiod.

Strategi och ledning

HR1 Principer, riktlinjer och rutiner för att främja mänskliga rättigheter i verksamheten

Princip 2 i vår sociala policy föreskriver att koncernen ska stödja och respektera internationellt påbjudna mänskliga rättigheter, bland annat Förenta Nationernas allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna.

ABB och sex andra internationella företag har lanserat BLIHR (Business Leaders Initiative on Human Rights), med målet att göra mänskliga rättigheter till en ännu mer självklar del av verksamheten. Det treåriga projektet presenterade sin första rapport i december 2003 och är involverat i samtal med flera icke-statliga organisationer, företrädare för den akademiska världen, FN-organ och andra företag, för att bättre förstå och kunna integrera frågor om mänskliga rättigheter i den dagliga verksamheten.

HR2 Beaktande av mänskliga rättigheter vid investeringsbeslut

En av prestandaindikatorerna i ABB:s riktlinjer för tillämpning av Princip 2 består av en checklista för att bedöma konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna i samband med investeringar i ett land.

ABB upprätthåller och uppdaterar kontinuerligt en lista över länder där ingen verksamhet får ske på grund av landets oacceptabla hantering av mänskliga rättigheter. Exempelvis kvarstår Burma på listan, på grund av militärregimens brist på respekt för de mänskliga rättigheterna, efter en granskning av den ansvarige medlemmen av koncernledningen i februari 2004.

HR3 Beaktande av mänskliga rättigheter i leverantörskedjan

Princip 11 i den sociala policyn föreskriver att ABB ska värdera och välja huvud- och underleverantörer efter deras förmåga att tillgodose kraven i ABB:s sociala policy – inklusive mänskliga rättigheter enligt Princip 2.

ABB har infört kriterier för socialt ansvarstagande, bland annat förmågan att värna om de mänskliga rättigheterna, i sitt val av leverantörer. De mest betydande leverantörerna utvärderas alltid grundligt i det avseendet.

ABB:s ramavtal med återkommande kunder har nu ett avsnitt som syftar till att säkerställa att hållbarhetskraven uppfylls. Kunden och ABB sluter då ett avtal om att uppfylla nationella standarder för hälsa, säkerhet, miljö och arbetsrätt.

HR8 Medarbetarutbildning i frågor om principer och praxis med avseende på mänskliga rättigheter

ABB har slutit ett samarbetsavtal med Amnesty International, som 2004 ska inleda ett utbildningsprogram om mänskliga rättigheter för chefer inom koncernledningen och chefer på nationell nivå.

Genom att införa en social policy avser ABB att öka medarbetarnas medvetenhet om företagets åtagande och om våra chefers och medarbetares roller vid tillämpning av policyns principer. Här ingår krav på att främja och respektera de mänskliga rättigheterna.

Icke-diskriminering

HR4 Principer för icke-diskriminering i verksamheten

Princip 7 i ABB:s sociala policy föreskriver att ABB inte ska diskriminera eller stödja diskriminering i någon form inom sin verksamhet.

Föreningsfrihet och frihet att sluta kollektivavtal

HR5 Principer för att underlätta föreningsfrihet

Princip 6 i den sociala policyn föreskriver att ABB ska respektera alla medarbetares rätt att bilda och gå med i de fackföreningar de själva önskar och att kollektivt förhandla fram avtal.

I länder där gällande lag inte ger denna rättighet föreskriver princip 6 att ABB ska underlätta regelbundna samråd med alla medarbetare i för dem angelägna frågor.

Barnarbete

HR6 Principer för att förhindra barnarbete

Princip 3 i den sociala policyn föreskriver att koncernen ska se till att minderåriga skyddas och att grundprincipen ska vara att inte anställa barn eller stödja barnarbete.

ABB uppmärksammar här framför allt sin leverantörskedja genom att ta med frågan om barnarbete i processen för utvärdering och val av leverantörer och att se till att huvudleverantörerna och entreprenörer tillämpar samma principer.

Tvångsarbete

HR7 Principer för att förhindra tvångsarbete

Princip 4 i den sociala policyn kräver att alla ABB:s medarbetare arbetar i företaget av fri vilja.

Även här uppmärksammar ABB framför allt sin leverantörskedja genom att ta med principen i processen för utvärdering och val av leverantörer och att se till att huvudleverantörerna och entreprenörerna uppfyller samma krav.

Tillrättavisningar

HR9 Principer för tillrättavisningar och klagomål

Princip 8 i den sociala policyn föreskriver att ABB ska utveckla och upprätthålla rättvisa metoder för hantering av klagomål från, och tillrättavisning av, medarbetarna.

Arbetstillfredsställelse

Under 2003 genomfördes undersökningar av ABB-medarbetarnas arbetstillfredsställelse i 21 länder av totalt 48. Positiva reaktioner märktes främst i utvecklingsländerna. I Ryssland uppgav till exempel upp till 90 procent av medarbetarna full tillfredsställelse, 65 procent i Indien och 62 procent i Ungern. Negativa kommentarer hänförde sig främst till täta omstruktureringar och frysta löner.

Värdering av ABB som arbetsgivare

Under 2003 värderades ABB i 12 av de tillfrågade 48 länderna som ett bra företag att söka anställning i. I Kina värderades ABB av Fortune China som "Ett av de tio bästa företagen att jobba på". I Finland rankades ABB som nummer två (för teknisk kompetens – upp från fjärde plats 2002), nummer fyra i Sverige (samma som 2002), nummer fyra i Schweiz (ner från en förstaplats 2002), nummer sju i Norge (för teknik och vetenskap – upp från nummer 18 2002), nummer två i Polen (för elektroteknik och bilindustri) och som en attraktiv arbetsgivare i Österrike, Tyskland, Indien, Irland, Italien och Spanien.

HR10 Principer för att bemöta medarbetares klagomål och avstå från repressalier

Dessutom föreskriver princip 8 i den sociala policyn att ABB ska utveckla och upprätthålla rättvisa metoder för att bemöta klagomål från medarbetarna. Princip 6 föreskriver att ABB ska se till att fackliga representanter inte blir motarbetade och att de bereds möjlighet att träffa sina medlemmar på arbetsplatsen.

Länderna förväntas utveckla och upprätthålla dokumenterade rutiner för att uppfylla lokala föreskrifter och praxis.

Säkerhetsfunktioner

HR11 Utbildning i mänskliga rättigheter för säkerhetspersonal

År 2003 frågade vi första gången alla länder om säkerhetspersonalen får utbildning i mänskliga rättigheter som en del av sitt dagliga arbete. Av 48 tillfrågade länder bekräftade 21 att utbildning ges. ABB har nu utökat princip 2 i sin sociala policy till ansvar och uppträdande hos, samt utbildning och övervakning av, säkerhetspersonalen med avseende på mänskliga rättigheter.

Ursprungsbefolkningars rättigheter

HR12 Principer för att tillgodose ursprungsbefolkningars behov

Ursprungsbefolkningars behov omfattas generellt av princip 7 i ABB:s sociala policy, som föreskriver att ABB ska erbjuda lika möjligheter till alla medarbetare och inte diskriminera eller stödja diskriminering i någon form.

I flera länder har ABB tilläggsprinciper på området. I Sydafrika bedriver ABB till exempel projektet "Employment Equity" ett kompetensutvecklingsprogram för att stödja och utbilda medarbetare som var diskriminerade före de demokratiska valen 1994 – bland andra kvinnor, svarta, indier, färgade och handikappade. I tjeckiska republiken och Italien strävar ABB efter att anställa handikappade personer, och ger företrädare åt leverantörer med samma policy.

HR14 Omfördelning av ekonomiska medel till lokala samhällen

ABB i Indien har skapat en fond för hållbar utveckling, som heter "ABB India Foundation". Fonden har till uppgift att planera och genomföra utvecklingsprogram i fattiga regioner. Fonden, som även finansieras genom medarbetardonationer, driver för närvarande flera skolprojekt nära ABB:s anläggningar och byggplatser. ABB har till exempel hjälpt till att återställa en skola i Gujarat som förstördes vid en jordbävning 2001, och har adopterat en skola i Peenya, Bangalore, genom att bland annat svara för ett måltid om dagen till skolans 750 barn.

Som en del av ett affärsavtal med en miljömedveten kund i Brasilien avsätter ABB en del av försäljningsintäkter för att stödja två lokala projekt i regionen Amazonas. Det handlar dels om att ge nyfödda sköldpaddor i Xingu-floden bättre överlevnadsmöjligheter, dels skydda inhemska och sällsynta trädarter i regnskogen i Amazonflodens delta.

I Ungern fördelas 1,5 procent av den årliga totala lönesumman till ABB-anställda som bidrag till gymnasieskolor och universitet.

Samhälle

SO1 Principer för att hantera samhällspåverkan

Princip 12 i ABB:s sociala policy föreskriver att ABB ska främja och delta i samhällsengagerande aktiviteter som bidrar till miljömässig, social, ekonomisk och utbildningsmässig utveckling i de samhällen där företaget bedriver verksamhet.

Under 2003 har ABB-företag i 36 länder främjat sådan utveckling genom att donera ca 4,5 miljoner US-dollar och tillhandahålla 3 080 mandagar av frivillig medarbetartid.

Flera exempel redovisas i ABB-koncernens verksamhetsöversikt 2003. Bland annat kan nämnas en donation på 190 000 US-dollar för SARS-hjälp i Beijing, Shanghai och Chongqing, samt ekonomiska bidrag på närmare 200 000 US-dollar och 560 mandagars arbete från ABB-medarbetare i Tyskland, Italien, Storbritannien och USA, till förmån för Special Olympics för mentalt handikappade. I Rumänien har ABB bidragit med mer än 30 000 US-dollar för kulturell, religiös och utbildningsmässig återuppbyggnad. ABB i USA har satsat 325 000 US-dollar och 435 mandagars medarbetartid i ett stort antal samhällsprojekt till förmån för hälsa och miljö.

Många initiativ för samhällsutveckling uppstår ur ABB:s världsomspännande program för intressentdialog. Företrädare ges åt projekt som hjälper samhällen där ABB bedriver verksamhet och som samtidigt, direkt eller indirekt, stödjer ABB:s affärs mål. Dialoger med intressenter kommer att föras minst en gång per år i samtliga 48 länder där ABB har lokala samordnare för hållbar utveckling.

SO4 Mottagna utmärkelser

Under 2003 mottog ABB en utmärkelse från miljömyndigheten i Bogota, Colombia, för sitt miljöarbete och för sin strävan att förbättra livskvaliteten för invånarna i Bogota. Arbetet går ut på att minska beroendet av naturresurser och att säkerställa miljöriktigt avfallshantering.

I Norge har ABB fått en utmärkelse från de regionala myndigheterna i Telemark för sin förmåga att skapa produktiva och meningsfulla arbetsplatser för handikappade människor i det lokala samhället. ABB i Italien är finalist inför utdelningen av utmärkelsen Sodalitas för socialt arbete, inom kategorin "Företagets interna processer för socialt ansvar". Utmärkelsen går till företag som gör extraordinära insatser på det sociala området.

ABB i Grekland har prisats för sina bidrag i form av pengar och utrustning till organisationen "Child's Smile" för tillvaratagande av barns rättigheter.

Sociala prestanda

Mutor och korruption

SO2 Principer för att förhindra mutor och korruption

Princip 13 i ABB:s sociala policy föreskriver att koncernen ska tillämpa högt ställda krav på affärsetik.

ABB ställer sig bakom de grundläggande principerna i Internationella Handelskammarens uppförandekod enligt 1999 års reviderade utgåva, samt OECD-konventionen från 1997 och U.S. Foreign Corrupt Practices Act från 1977.

Under 2003 fortsatte ABB sitt strikta program över hela världen för att genomföra sin affärsetiska policy, som ingår i företagets kärna av värderingar och riktlinjer. Policyn ingår i ABB:s affärsetiska standardregler som bland annat föreskriver "nolltolerans" mot överträdelse av standarden. ABB:s affärsetiska standard finns tillgänglig på koncernens webbplats.

Politiska bidrag

SO3 och 5 Principer för bidrag till politiska organisationer

ABB:s affärsetik tillåter i princip inga bidrag till politiska partier eller organisationer och inte heller till enskilda politiker. Eventuella undantag i länder där kulturen gör sådana bidrag nödvändiga måste i förväg godkännas av ABB-koncernens juridiska avdelning.

Konkurrens och prissättning

SO7 Principer för att följa lagar och bestämmelser mot konkurrensbegränsning

Enligt sin affärsetiska policy strävar ABB efter rättvis och öppen konkurrens på marknaderna världen över. ABB tillämpar "nolltolerans", vilket innebär att koncernen omgående beivrar varje tecken på att medarbetare inte följer policyn. Detsamma gäller andra situationer som skulle kunna begränsa eller störa konkurrensen i strid mot gällande lagar om konkurrensbegränsning. (Se s. 9 för ytterligare information om ABB:s affärsetiska policy).

Kundernas hälsa och säkerhet

PR1 Policy för att skydda kundernas hälsa och säkerhet vid användning av företagets produkter

Av 48 tillfrågade länder lämnade 14 synpunkter på inverkan av ABB:s produkter. Allmänt bidrar produkterna till att förbättra användarnas hälsa och säkerhet, t.ex. genom att förbättra verkstadsmiljön (automationsprodukter), minska utsattheten för ohälsosam miljö och riskfyllda arbetsmoment (industrirobotar) och minska riskerna för oljeföroreningar, brand och explosion (oljefria kondensatorer och kablar).

Den höga graden av tillförlitlighet hos ABB-produkter, som garanteras genom stora investeringar i forskning och utveckling, bidrar till användarnas hälsa och säkerhet genom att minska risken för driftavbrott och utrustningsfel i fabriker, offentliga anläggningar och kommunikationsmedel.

Produkter med potentiellt negativ inverkan är sådana som skulle kunna bidra till klimatpåverkan (läckage av SF₆-gas), kräva skogsavverkning (kraftledning) eller orsaka elskador vid felaktig användning.

Trådlösa och optiska givare spelar numera en viktig roll i ABB:s produkter och system. Dessa givare gör det möjligt att utveckla effektivare användargränssnitt som hjälper kunderna att styra sina processer på ett säkrare sätt.

En av huvuduppgifterna för ABB:s affärsområden är att inrikta sig på miljömässiga och sociala prestanda hos våra produkter och projekt, däribland också deras hälso- och säkerhetsmässiga egenskaper.

Produkter och tjänster

PR2 Principer för produktinformation och märkning

ABB:s mål är att utveckla miljövarudeklarationer (EPD) för alla huvudprodukter. Deklarationerna beaktar produktens hela livscykel och bygger på livscykelanalyser enligt ISO/TR 14025. De beskriver och kvantifierar produktens inverkan på miljön i samtliga faser av dess livscykel: materialutvinning, komponenttillverkning, transport och användning tills produkten har tjänat ut. Miljövarudeklarationerna innehåller även instruktioner för återanvändning, återvinning och skrotning efter avslutad användning.

ABB har hittills utarbetat nästan 50 miljövarudeklarationer (EPD). Dessa täcker ett brett utbud av produkter. ABB diskuterar nu hur miljödata från miljövarudeklarationerna skulle kunna användas som marknadsföringsverktyg för att hjälpa kunderna att välja miljöriktiga produkter.

Vårt arbete ligger i linje med EU:s nya direktiv om hantering av avfall från elektrisk och elektronisk utrustning.

PR8 Principer och metoder för att mäta kundtillfredsställelse

De flesta ABB-bolag genomför kundundersökningar med ett till tre års intervall, beroende på typ av verksamhet. Undersökningarna utförs vanligen av externa företag.

Flera företag lämnar rutinmässigt en kundenkät i samband med leverans av en produkt eller avslutning av ett projekt.

Dessutom samlar ABB in, validerar, spårar och analyserar alla kundklagomål i ett gemensamt världsomspännande system, för att snabbt och effektivt lösa eventuella problem. Systemet – Customer Complaints Resolution Process (CCRP) – ger en fingervisning om kundernas grad av tillfredsställelse. Det visar samtidigt var det finns utrymme för förbättringar.

Alla utom sex av totalt 48 länder tillämpar CCRP-systemet.

Reklam

PR9 Principer för att följa lagar och föreskrifter om reklam

Eftersom ABB arbetar med avancerad teknik och inte marknadsför konsumentvaror eller konsumenttjänster har frågan hittills inte varit aktuell. Ansvaret för att följa lagar och frivilliga branschöverenskommelser åvilar de reklambyråer ABB anlitar på koncernnivå. Byråerna har kompetens för sådana bedömningar.

Utsikter för 2004 och 2005

Koncernnivå

Vi bygger vidare på vad vi uppnått under 2003 och arbetar för en god hälso- och säkerhetskultur inom hela ABB – för både egna medarbetare och underleverantörer – omfattande arbete, resor till och från arbetsplatsen samt tjänsteresor. Vårt mål är att införa ett ledningssystem för hälsa och säkerhet i enlighet med standarden OHSAS 18001 i samtliga affärsenheter före utgången av 2004.

I samarbete med Amnesty International kommer vi att börja utbilda högre chefer inom ABB i mänskliga rättigheter under 2004. Vi inriktar oss främst på de chefer som oftast behöver hantera dessa frågor. Vårt mål är att under 2004 och 2005 öka medvetenheten om dessa frågor inom ABB. Alla medarbetare ska främja och respektera internationellt accepterade mänskliga rättigheter och ingen får på något sätt delta i verksamhet som kränker dessa rättigheter.

Det första rundabordssamtalet med intressenter har genomförts på koncernledningsnivå. Resultatet var lovande och samtalen ska fortsättningsvis hållas varje år. Detta kompletterar vårt globala program för dialog med intressenter, som inleddes år 2000.

Ekonomi

Vårt mål är att återskapa en lönsam tillväxt inom ABB, så att 2005 års koncernmål kan uppfyllas.

I 2003 års verksamhetsöversikt för koncernen inleder vi arbetet med att beskriva och kvantifiera ABB:s ekonomiska inverkan i Indien, för att bättre förstå de ekonomiska dimensionerna av våra hållbarhetsprestanda. Vi ska fortsätta i den riktningen i andra länder.

Miljö

I januari 2004 godkändes ABB:s nya miljöpolicy formellt av koncernledningen. Den ersätter 1992 års miljöpolicy och återspeglar förändringar och nya utmaningar genom revidering av vissa åtaganden och starkare fokusering på särskilda områden. Den nya policyn ska implementeras 2004 och omfattar alla medarbetare.

Under 2004 kommer vi att skärpa kraven på att eliminera giftiga och farliga substanser som står med på ABB:s lista över villkorade och övervakade material. Fem substanser eliminerades under 2003.

ABB-koncernens ledning godkände det första steget mot att göra ABB till en CO₂-neutral organisation. Ledningen godkände arbetet med att hitta befintliga och kommande internationella lösningar som ska göra det möjligt för ABB att kompensera för sina utsläpp av koldioxid.

Sociala frågor

"People strategy", som lanserades av ABB:s koncernledning 2003, fortsätter under 2004. Målet är att strategin ska omfatta samtliga medarbetare på kort tid och bygger på de arbetsrättsliga principerna i ABB:s sociala policy.

En annan prioritet för 2004 är att införa ett ledningssystem för hälsa och säkerhet i alla affärsenheter. Syftet är att få ner olycksfrekvensen och öka medvetenheten om hälso- och säkerhetsfrågor. Hälso- och säkerhetspolicyn bygger på åtta förväntningar som omfattar både ledning och medarbetare, och som utgör en ram för att nå företagets mål.

Som ett resultat av intressentdialoger i många länder har en arbetsgrupp på ledningsnivå bildats. Arbetsgruppen kommer under 2004 att arbeta brett med frågan om lika möjligheter, i syfte att åstadkomma ökad mångfald inom koncernen.

Gemensamma ansträngningar

ABB stödjer FN:s Global Compact och LDC-programmet (Least Developed Countries) för de minst utvecklade länderna. ABB:s projekt "Tillgång till Elektricitet" kommer därför att inriktas på Tanzania, där vi bidrar med teknik för elektrifiering av landsbygden, i samarbete med Världsnaturfonden (WWF).

ABB:s resultat i bedömningar av hållbarhetsprestanda

ABB har nått goda resultat i flera ansedda hållbarhetsindex, vilket ger påtagliga kundfördelar och särskiljer ABB från många av sina konkurrenter.

Dow Jones Sustainability Index (DJSI)

DJSI etablerades 1999 som världens första index över de företag som har bäst hållbarhetsprestanda – ekonomiska, miljömässiga och sociala.

Under 2003 behöll ABB andraplatsen i sin industrigrupp och ligger i nivå med förstaplatsinnehavaren då det gäller miljömässiga och sociala prestanda. ABB rankas som ledande inom hållbarhet i sin industrigrupp, med ett mycket starkt ledningsarbete på miljösidan i jämförelse med industrins genomsnitt.

FTSE4Good

Indexen FTSE4Good infördes i juli 2001 i syfte att uppmärksamma de företag som tar störst socialt ansvar.

Under 2003 omnämndes ABB både i FTSE4Good Europe Index och i FTSE4Good Global Index.

Business in the Environment (BiE)

BiE är en näringslivsinitierad kampanj för företagens miljöansvar. 1996 lanserade BiE ett årligt index, Corporate Environmental Engagement, i syfte att bedöma företags miljöprestanda.

I den senaste bedömningen, för år 2003, ligger ABB på första plats både inom sitt område - konstruktion och maskinteknik och i kategorin Allmän industri med ett resultat över 95 procent, vilket ger ABB en sammanlagd topplacering i indexet.

Sarasin Bank

Banken Sarasin, med säte i schweiziska Basel, bedömer utvalda företags miljömässiga och sociala prestanda för att skapa ett underlag för sina socialt ansvarstagande investeringsfonder och tjänster.

I den senaste bedömningen, för 2003, fick ABB åter ett resultat över industrins medelvärde för alla aspekter på miljöprestanda. För sociala aspekter fick ABB höga poäng i flera kategorier. Samtidigt fick ABB kritik för upprepade förändringar i affärsstrategin, omfattande uppsägningar och externa utredningar om konkurrensbegränsning.

Svensk miljöfond

År 2003 var ABB ett av de 41 hållbarhetsmässigt bästa företagen på den svenska aktiemarknaden. Listan upprättas gemensamt av fondförvaltaren Banco, som administrerar Svensk miljöfond, och stiftelsen Det Naturliga Steget.

Innovest

Innovest Strategic Value Advisors med säte i New York har förnyat sin miljöbedömning för ABB:s hållbarhetsöversikt 2003 på följande sätt:

"ABB har fått betyget AAA och är nummer 1 av 24 elteknikföretag vad gäller miljöprestanda. I Innovests Intangible Value Assessment har ABB återfått sitt ursprungliga betyg AAA efter en tillfällig nedvärdering på grund av senare tids händelser. Tack vare företagets strategiska och allsidiga angreppssätt på miljömässiga och andra immateriella värdefaktorer har man byggt upp en buffert som kommer att ge företaget konkurrensfördelar när lönsamheten återvänder."

Viktiga medlemskap

3.15 Viktiga medlemskap

Nedan beskrivs några av de viktigaste samarbetena och initiativ för hållbar utveckling som ABB engagerar sig i.

Business for Social Responsibility (BSR), USA

ABB är medlem av BSR – en global samarbetsorganisation som hjälper företag att nå framgång på ett sätt som respekterar etiska värderingar, människor, samhälle och miljö. BSR:s medlemsföretag representerar flera tusen miljarder US-dollar i total omsättning och har över sex miljoner anställda världen över. Medlemsföretagen har tillgång till forskning, utbildning och kompetensutvecklingsprogram samt konsultverksamhet och vägledning inom alla aspekter på företagets sociala ansvar. BSR verkar för samarbete över gränserna och är bidragsgivare till globala insatser för att öka näringslivets sociala ansvar. Webbplats: www.bsr.org

CPM (Centrum för Produktrelaterad Miljöanalys), Chalmers tekniska högskola, Göteborg

CPM är ett nationellt kompetenscentrum för hållbar produktutveckling. Det finansieras gemensamt av industrin, VINNOVA (det statliga verket för innovationssystem) och Chalmers tekniska högskola. ABB ingår i styrelsen. Webbplats: www.cpm.chalmers.se

CSR Europe, Belgien

Corporate Social Responsibility Europe grundades 1997 av sin nuvarande beskyddare Etienne Davignon. Det är ett nätverk av 65 multinationella företag som strävar efter att göra socialt ansvar till en del av företagets normala affärsverksamhet. ABB ingår i styrelsen och engagerar sig i olika sociala verksamheter inriktade mot detta mål. Webbplats: www.csreurope.org

Global Reporting Initiative, Nederländerna

ABB är en aktiv medlem i GRI. Projektet stöds aktivt av representanter för näringsliv, ideella organisationer, redovisningskonsulter, investerare, fackföreningar med flera. Tillsammans har dessa utarbetat ett antal redovisningsprinciper för hållbar utveckling som man hoppas ska bli internationellt accepterade. Webbplats: globalreporting.org

Global Village Energy Partnership (GVEP), USA

Organisationen bildades formellt vid FN:s toppmöte om hållbar utveckling i Johannesburg 2002. Världsbanken och UNDP (United Nations Development Program) är drivande bakom initiativet. Syftet är att skapa en koalition för att kunna leverera energi till de mellan en och två miljarder människor som i dag saknar tillgång till energi. GVEP vänder sig till människor både i städer och på landsbygd och inriktar sig på aktiviteter, kunskapsutbyte, kapacitetsutveckling, finansiering och resultatövervakning. ABB är en registrerad partner i GVEP. Webbplats: www.gvep.org

Internationella standardiseringsorganisationen (ISO), Schweiz

ISO ansvarar för standardisering inom samtliga områden utom elteknik och elektronik. En representant för ABB:s koncernfunktion för hållbar utveckling ingår i ISO:s tekniska kommitté nr 207. Webbplats: www.iso.ch

oikos International, Schweiz

oikos är en internationell studentorganisation för hållbar ekonomi och administration. Organisationen grundades 1987 vid University of St. Gallen, Schweiz, och finns nu vid omkring 20 universitet i 16 länder. Chefen för ABB:s koncernfunktion för hållbar utveckling ingår i oikos rådgivande styrelse. Webbplats: www.oikosinternational.org

Pew Center on Global Climate Change, USA

ABB är ett av närmare 40 företag i organisationen Business Environmental Leadership Council. Organisationen etablerades 1998 av välgörenhetsorganisationen Pew Charitable Trust. Syftet var att "sammanföra innovationskraft och erfarenhet från samhällets alla sektorer – privata, offentliga och icke-statliga organisationer", för att konstruktivt angripa frågan om global klimatförändring. Webbplats: pewclimate.org

SustainAbility, Storbritannien

SustainAbility bildades 1987 och är ett av de äldsta internationella konsultföretagen som specialiserar sig på affärsstrategier och hållbar utveckling – miljöförbättringar, socialt kapital och ekonomisk utveckling. Under 2004 kommer SustainAbility att bedöma ABB:s rapportering om hållbar utveckling och jämföra den med rapporter som tagits fram av liknande företag. Webbplats: www.sustainability.com

Transparency International, Tyskland

En internationell icke-statlig organisation, bildad 1993, som bekämpar korruption. ABB deltar i både arbetet och finansieringen, och är ett av de tio företag som undertecknade "Affärsprinciper för bekämpning av mutor inom teknik- och byggnadsindustri" vid 2004 års världsekonomiska forum i Davos. Principerna har tagits fram av en multinationell arbetsgrupp bestående av teknik- och byggföretag, däribland ABB. Arbetsgruppen samverkar med WEF (Världsekonomiskt forum), Basel Institute on Governance och Transparency International. Webbplats: www.transparency.org

United Nations Global Compact, USA

ABB är ett av de 50 företag som stod bakom FN:s presentation av Global Compact i New York i juli 2000. Global Compact är ett initiativ för att uppmuntra och befrämja god företagspraxis och utbildning inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Webbplats: www.unglobalcompact.org

World Business Council for Sustainable Development (WBCSD), Genève, Schweiz

WBCSD etablerades i januari 1995 (med ABB som ursprunglig medlem). Det är en koalition av 170 internationellt verksamma företag i över 30 länder och 20 industrisektorer. Alla förenas av sitt engagemang för hållbar utveckling baserad på de tre grundpelarna ekonomisk tillväxt, ekologisk balans och sociala framsteg. Webbplats: www.wbcsd.ch

Världsenegerirådet, London, Storbritannien

Ett icke-statligt forum för energipolitik, bildat 1923. Syftet är att främja hållbar försörjning och användning av energi till största möjliga nytta för alla människor. ABB är sponsor och en aktiv deltagare i flera av de nationella kommittéerna. En representant för ABB är nationell ordförande i Italien och vice ordförande i Sverige. Webbplats: www.worldenergy.org

Världsnaturfonden, WWF, Schweiz

En av världens största och mest effektiva organisationer för miljöskydd. WWF verkar i omkring 100 länder och stöds av närmare fem miljoner privatpersoner. ABB har för närvarande tre gemensamma projekt med WWF: effektiv energianvändning, "Tillgång till Elektricitet" i Tanzania samt hållbar riskvärdering i Indonesien. Webbplats: www.wwf.org

Principuttalanden

ABB:s inställning till klimatförändring och global uppvärmning

Förenta Nationernas klimatpanel anser att utsläpp av växthusgaser – främst koldioxid (CO₂) – orsakade av mänsklig verksamhet påverkar världens klimat. I Kyoto-protokollet har de flesta industriländer kommit överens om att minska sina utsläpp av växthusgaser.

ABB delar FN:s oro för global uppvärmning och engagerar sig i arbetet att minska utsläppen. Vi anser att Kyoto-protokollet och andra nationella och internationella initiativ är viktiga steg mot att minska utsläppen av växthusgaser och stabilisera temperaturen i världen.

Tillsammans med WEC (Världsenegerirådet) har ABB startat ett program för att minska utsläppen av växthusgaser med en miljard ton per år före år 2005. Framstegen i programmet redovisas offentligt på WEC:s webbplats i form av en databas. Målet en miljard ton har nåtts och databasen innehåller fler än 1 300 projekt i 124 länder.

1999 satte vi som mål att minska ABB:s egna utsläpp av växthusgaser med en procent per år under de kommande fem åren. Detta mål har vi uppnått via ett stort antal förbättringsprojekt inom hela ABB-koncernen. ABB-koncernens ledning har godkänt det första steget mot att göra ABB till en CO₂-neutral organisation. Ledningen godkände arbetet med att hitta befintliga och kommande internationella lösningar som ska göra det möjligt för ABB att kompensera för sina utsläpp av koldioxid.

ABB:s viktigaste bidrag för att minska utsläppen av växthusgaser består i goda miljöprestanda hos våra produkter under hela deras livslängd.

Med livscykelanalyser levererar ABB produkter och system som kräver mindre material, som har högre verkningsgrad och som förbrukar mindre energi. Detta minskar utsläppen av växthusgaser, i synnerhet för produkter som är avsedda att vara i drift under lång tid.

Användning av ABB:s avancerade informationsteknik för styrning av integrerade system, kraftnät, industriprocesser och byggnader kan ytterligare minska utsläppen.

ABB:s inställning till svavelhexafluorid (SF₆)

Svavelhexafluorid (SF₆) är en artificiell gas som används i ställverk och vid installation. SF₆ är en av de starkast verkande växthusgaser som Kyoto-protokollet nämner.

SF₆ har en potential för global uppvärmning som är omkring 23 900 gånger större än den för koldioxid. Emellertid släpps ytterst små mängder gas ut i atmosfären. Ställverkstillverkare utnyttjar SF₆-gas för att bygga säkra, tillförlitliga och kompakta installationer för företag inom överföring och distribution av elkraft.

ABB använder SF₆ som isolermedium i högspänningsutrustning på grund av gasens utmärkta isolerande och ljusbågläckande egenskaper.

Utsläpp av SF₆ av misstag – vid tillverkning, installation, underhåll och demontering – är ett större problem än läckor från produkterna. ABB:s rutiner för gashantering förebygger utsläpp och säkerställer möjlighet till återvinning.

Våra livscykelanalyser visar att med lämpliga försiktighetsåtgärder uppväger fördelarna med SF₆ den potentiella miljöpåverkan från läckage till atmosfären.

ABB-produkter innehåller SF₆-gas i slutna system, som normalt är förseglade under produktens hela livslängd. Dagens läckage är begränsat till 0,5 ned till 0,1 procent per år. Nästa generations utrustning kommer sannolikt att läcka ännu mindre.

ABB har strikta spårnings- och inventeringsystem samt effektiva hanteringsprocedurer för SF₆-gas i enlighet med rekommendationer från miljömyndigheter.

ABB deltar i och stöder program för att minska utsläppen av SF₆-gas, och spelar en ledande roll i de internationella organisationer som utvecklar riktlinjer för SF₆. Bland dem kan nämnas CIGRE, CAPIEL och NEMA.

ABB tar dessutom tillbaka uttjänta SF₆-produkter för demontering och återvinning under kontrollerade former.

ABB samarbetar med internationella forskare för att hitta alternativ till SF₆ med lägre miljöpåverkan. Hittills har ingen alternativ gas hittats som ger samma elektriska prestanda med avsevärt mindre miljöpåverkan.

ABB:s inställning till elavfall och farliga substanser

EU:s direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE, Waste Electrical and Electronic Equipment) och om begränsning av användning av vissa farliga ämnen (ROHS, Restriction of Hazardous Substances) trädde i kraft den 13 februari 2003.

Alla EU-medlemsstater måste införa direktiven i nationell lag senast i augusti 2004 och ha fungerande retursystem i september 2005.

WEEE-direktivet fastställer kriterier för insamling, behandling, återvinning och skrotning av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter. Direktivet ger tillverkarna ansvar för finansiering av större delen av sådan verksamhet. Privata hushåll ska kunna returnera uttjänt elektrisk och elektronisk utrustning utan kostnad.

ROHS-direktivet reglerar återvinningen av avfall från elektrisk och elektronisk utrustning genom att begränsa användningen av vissa farliga ämnen i tillverkningen. Ämnena är bland annat bly, kvicksilver, kadmium, sexvärt krom och flamskyddsmedel i plaster, till exempel polybromerade bifenylter (PBB) och polybromerade difenyletrar (PBDE).

ABB studerar för närvarande direktivens omfattning för att få överblick över vilka av våra produkter som kommer att påverkas. Elektriska och elektroniska konsumentprodukter omfattas till exempel av direktivet, men inte komponenter som används i mellan- och högspänningsutrustning.

För att uppfylla kraven i ROHS-direktivet tar ABB upp vissa material som används i koncernens produkter till förnyad granskning. Alla dagens tillverkare av elektriska produkter använder t.ex. blyhaltigt lödtenn. ABB undersöker möjligheterna att övergå till blyfri lödteknik.

ABB:s forsknings- och utvecklingsavdelningar kommer att ta hänsyn till ROHS- och WEEE-direktiven och till alla gällande lagar och föreskrifter vid framtagning av nya produkter för att underlätta demontering, återvinning och skrotning av företagets produkter. Avdelningarna samarbetar med industripartners i flera länder för att etablera effektiva retursystem.

Omfattning och arbetsmetod

DNV har fått i uppdrag att verifiera hållbarhetsöversikten i ABB-koncernens årsredovisning 2003 – med avseende på miljömässiga och sociala prestanda samt hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Resultatet redovisas på sidorna 14-21 i denna rapport.

Vid verifieringen har vi

- intervjuat de medarbetare inom ABB:s koncernfunktion för hållbar utveckling som har ansvarat för att samla in, sammanställa och presentera data i rapporten
- telefonintervjuat utvalda lokala och nationella samordnare för hållbar utveckling
- besökt utvalda ABB-anläggningar för att noggrant granska insamlade och rapporterade data från anläggningarna
- analyserat information och data som samlats in vid intervjuer och besök enligt ovan
- bedömt de rapporteringssystem och omvandlingsfaktorer som har använts vid rapporteringen samt verifierat slutsatser baserade på rapporterade data.

Revisionen bygger på stickprov och den information som har ställts till vårt förfogande.

Slutsatser

Vår granskning tyder starkt på att informationen som presenteras i hållbarhetsöversikten i rapporten ger en balanserad och noggrann bild av ABB:s hållbarhetsprestanda 2003.

ABB:s rapportering omfattar alla GRI-indikatorer, utom en miljömässig (EN7) och två sociala indikatorer (PR3 och LA2). Dessutom ingår många av de valfria indikatorerna. Utrymme för förbättring finns framför allt i redovisningen av intressentdialogernas påverkan på ABB:s prestanda, och i rapporteringen av samtliga krav inom varje GRI-indikator. Exempelvis kan medarbetarna delas in i fler kategorier och underentreprenörerna inkluderas helt i rapporteringen om hälsa och säkerhet.

ABB har ett webbaserat rapporteringssystem som tillämpas globalt och som gör det möjligt att automatiskt och detaljerat sammanställa data från varje anläggning eller land. ABB:s mångåriga och globala fokusering på miljöfrågor återspeglas i den höga tillförlitligheten i granskade och rapporterade miljöprestanda. Vi har även bedömt omvandlingsfaktorerna som använts vid rapportering och sammanställning, och har inte funnit några systematiska eller betydande fel.

Vi konstaterar att ABB har vinnlagt sig om att förbättra sin rapportering om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen (OHS), bland annat genom att införa ett OHS-ledningssystem. Vi vill understryka behovet av förbättringar i OHS-rapporteringen, med avseende på kvalitetssäkring och förståelse för indikatorerna på anläggningsnivå.

Stora mängder data rapporteras från många anläggningar där flera hundra personer arbetar. Stickprovskontroller visar att rapporterade data kontinuerligt måste kvalitetssäkras.

Iain M. Light
Chief Operating Officer
Det Norske Veritas

Jon Jerre
Project Manager
DNV Consulting

Hållbar utveckling på webben

www.abb.com/sustainability

Ett levande och interaktivt dokument

Om du vill veta mer om våra verksamheter, nyheter och framsteg är du välkommen att besöka vår webbplats om hållbar utveckling (www.abb.com/sustainability). Där kan du också hämta våra årsredovisningar om hållbar utveckling, sammanfattningar, miljövarudeklarationer, artiklar, föredrag samt frågor och svar om olika aspekter på ämnet.

Där finns mer information om ABB:s engagemang i olika projekt och organisationer som verkar för hållbar utveckling.

Kontakta oss

Hållbar utveckling bygger på utbyte av information och idéer mellan olika intressentgrupper. ABB är verksamt i ca 100 länder och vi vill gärna höra din syn på våra mål för hållbar utveckling, våra aktiviteter och våra resultat, så som de beskrivs i den här översikten. Vi sätter stort värde på nya idéer och tar gärna del av dina synpunkter.

Du är välkommen att kontakta oss via www.abb.com/sustainability eller sustainability.abbzh@ch.abb.com.

Vi ser fram emot dina synpunkter.

Ordlista

ABB har en omfattande ordlista för termer som har att göra med de miljömässiga och sociala aspekterna på företagets rapportering om hållbar utveckling. Ordlistan finns under rubriken "Sustainability" på ABB:s webbplats www.abb.com/sustainability.

ABB Ltd
Sustainability Affairs
Box 8131
CH-8050 Zürich
Schweiz
Tel: +41 (0) 43 317 6584
Fax: +41 (0) 43 317 6586

www.abb.com
www.abb.se

ABB Ltd
Corporate Communications
Box 8131
CH-8050 Zürich
Schweiz
Tel: +41 (0) 43 317 7111
Fax: +41 (0) 43 317 7958

ABB AB
Sustainability Affairs
721 83 Västerås

Tel: 021-32 50 00
Fax: 021-41 62 46